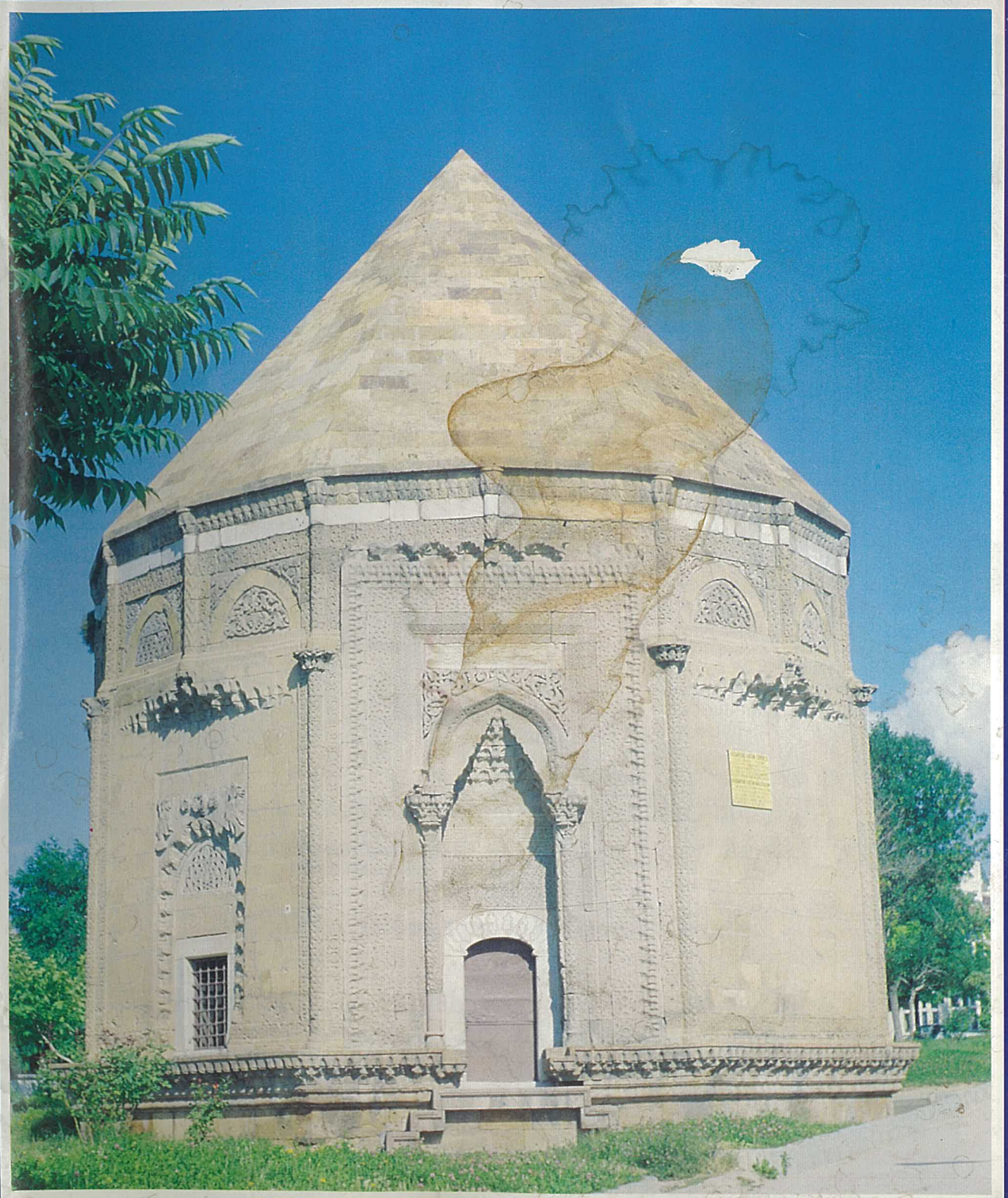

NİĞDEmiz

Başkent - NİĞDE VAKFI

YAYIN ORGANI

Ev almak istiyorsanız... Esbank'a gelin!

Beğendiğiniz eve sahip olmak artık hayal değil.
Esbank, yazlık ya da kışlık, inşaatı tamamlanmış
her konut için limitsiz
Esbank Express Konut Kredisi veriyor.

• Esbank'a gelin, 36 aya kadar vadeli ödeme koşullarının
rahatlığını yaşayın.

 ESBANK

"T E D B İ R L İ V E K A R A R L I"

Ayrıntılı bilgi Esbank Bireysel Krediler Bölümü [(0212) 243 25 49] ve tüm Esbank şubelerinde.

NİĞDEmiz

OCAK 1997

SAYI : 5

Başkent NİĞDE VAKFI
Yayın Organıdır
(Dört ayda bir yayınlanır)

Sahibi

Başkent Niğde Vakfı Adına
HASAN İKİZOĞLU

Yazı İşleri Müdürü

Üstün ESEN

Yayın Kurulu

Abdulkadir KÖYLÜ
Üstün ESEN
Nadi ÖZDAMAR
Kemal ERDAĞ

Yazışma Adresi

Genel Merkez
G.M. Kemal Bulvarı No: 55/1
Maltepe - ANKARA 06570
Tel-fax: (0312) 231 79 91

Kapak Resmi :

Hüdavend Hatun Türbesi (Niğde)

Dergimize gönderilen yazılar yayımlansın veya yayınlanmasın iade edilmez. Yayımlanan yazılardan yazarları sorumludur. Dergimizde yayımlanan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Yayımlanan yazılara telif ücreti ödenmez. Dergimiz, Basın-Ahlak Yasası'na uyar.

Dergimiz,
"Mili Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 28 Temmuz 1996 gün ve 8412 sayılı yazıları" ile, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ile öğretmenleri için tavsiyesi uygun bulunmuştur.

NİĞDE VAKFI - BANKA HESABI
T.C. Ziraat Bankası Bulvar Şubesi
Hesap No: 223176 ANKARA

BURS VE EĞİTİM YARDIMI İÇİN HESAP NO
T.C. Ziraat Bankası Bulvar Şubesi
Hesap No: 224089 ANKARA

Basıldığı yer :
ÖNDER Matbaacılık Ltd. Şti.
İzmir Cad. Turtes Pasajı No: 34/2-3
Tel: 418 94 10 • 418 23 54 Fax : 418 23 54

SUNUŞ

NİĞDE'miz Dergisi, 19 Kasım 1994 tarihinde 1. sayısını ve Şubat 1995 te 2. sayısını BÜLTEN olarak, Haziran 1995 te 3. sayısı ile Haziran 1996 da 4. sayısını DERGİ olarak, yayın hayatını sürdürmüştür.

Çağın getirdiği teknolojik gelişmeler, geçmişle kıyaslanamayacak ölçüde büyük bir gelişim ve hız kazanmıştır. Gerek teknolojinin ve gerekse toplumsal olayların hızlı gelişimi, sosyal yapının temeli olan insanı, bu gelişim ve değişimlere motive etmek, ayak uydurmak zorunda bırakmaktadır.

Bu anlayış içerisinde, Vakfımızın yayın organı olan NİĞDE'miz Dergisi, her sektörde yetişmiş Değerli Hemşehrilerimizin yazıları ile ilimize ve yurdumuza yararlı olmaya çalışmaktadır.

Çevremizin ve ilimizin kültürel, ekonomik ve sosyal yönlerden kalkınması için NİĞDE'miz Dergisinin ışık tutması ve yayınına devam ettirmesi, Vakfımızın başta gelen ilkesidir. Burada sizlere bir müjde veriyoruz. NİĞDE'miz Dergisi, 1997 yılında Ocak, Mayıs, Eylül aylarında süreli yayın olarak, yılda üç sayı çıkacaktır.

Değerli Hemşehrilerimiz ve sektörlerin Sayın Yetkilileri, bu konuda gösterdiğiniz ilgi Vakıf Yönetim Kurulumuza bu çok zor, fakat çok yararlı olacak karar alma cesaretini vermiştir. İki yıllık deneyimimiz, üyelerimiz ile hemşehrilerimiz arasındaki İLETİŞİMİ sağlayacak en önemli unsurun NİĞDE'miz Dergisi olacağı sonucunu vermiştir. Bu amaçla Vakfımız Yönetim Kurulu; kurucu, onursal, mütevelli ve normal üyelerimizi Vakfımızın yayın organı olan NİĞDE'miz Dergisine A-BONE olmalarını tavsiye yönünde karar almıştır. Yayımlanan her sayı muntazaman üyelerimizin adreslerine gönderilecektir.

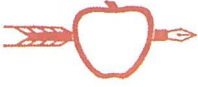
Bilindiği gibi, NİĞDE'miz Dergisi için yapılan bütün bağışlar "EN BÜYÜK HAYIR İLİM YAPANA HİZMET ETMEKTİR" düşüncesinden esinlenerek ihtiyaçlı öğrencilerimizin öğrenimleri için verilmektedir. Üyelerimiz, 1997 yılı aidatlarını öderken abone karşılığı 600.000.-TL sınıda bağış olarak ayrıca ödeyeceklerdir.

Yapıcı eleştirileriniz, Vakfımıza daima ışık tutaacaktır. Verdiğiniz, bu gurur verici hizmeti en iyi şekilde yapmak için bütün gücümüzle çalışmaktayız.

NİĞDE'miz Dergisinin baskı, dizgi, klişe ve ter-tibinde görülecek kusurlarımızı, hoşgörü duygularınız içinde değerlendirmenizi ümit ediyoruz.

Bu inanca, cümlelere kültür ve elma diyarının sesi NİĞDE'mizden sevgiler, saygılar sunuyor, hoşçakalmız diyoruz.

YÖNETİM KURULU

Bu Sayıda

1	SUNUŞ	ELMA PARA ETMİYOR	17
2	BU SAYIDA	TAHSİN KİTAPÇI	
3	BAŞYAZI	YARDIMI SAĞLIĞINDA YAP	18
	HASAN İKİZOĞLU	HÜSEYİN ÇELİK	
4	NİĞDE'DEN KESİTLER	MUSA EMMİNİN DÜŞÜ	19
	ADİL YAZAR	ALİ İHSAN BEYHAN	
6	ÜNİVERSİTE ŞEHİRİ NİĞDE	NİĞDE İLİ KAMU SAĞLIK KURULUŞLARI	
	C. TAYYAR SADIKLAR	VE ÇALIŞMALARI	20
7	NİĞDELİ TEĞMEN HALİL NURİ MUCİZESİ	YILMAZ YÜCEL	
	Y. NADİ ÖZDAMAR	TİYANA	21
11	BELGELERLE NİĞDE İLİ'NİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ	ASIM TANIŞ	
	ABDÜLKADİR KÖYLÜ	KAYARDI'DA BİRANI, BİR DERS	24
13	NİĞDE TARIMI	ETHEM İLHAN OLGAY	
	ŞEVKET ERYİĞİT	GÜMRÜK BİRLİĞİ ÜZERİNE	25
15	NİĞDE PATATES ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ	
	İSMİAZEM BAŞYAZICI	İ. NURHAN YÜCE	27
16	ULUKIŞLA TARIMSAL ÜRÜNLERİNİN	ŞEHİTLERİMİZE ANIT	
	DEĞERLENDİRİLMESİ PROJESİ	ABDÜLKADİR KÖYLÜ	31
	HASAN BASRİ GÜZELOĞLU	VAKFIMIZDAN HABERLER	

YÖNETİM KURULU

Üstün ESEN

Hüseyin ÇELİK

Hasan İkizoğlu

Abdülkadir KÖYLÜ

Y. Nadi ÖZDAMAR

Ali KURTARAN

Leman GÜNALP

Yeni Yılıızı
ve
Ramazan Bayramınızı
En İyi
Dileklerimizle
Kutlanız.

Kemal ERDAĞ

Hüseyin BEKTAŞ

DENETLEME KURULU

Mehmet KILINÇ

Cemil KOÇ

Hayri AKÜN

DİSİPLİN KURULU

Ahmet SOYLU

Kemal AKMAN

İsmail GÖKSEL

Değerli Hemşehrilerim,

1997 Vakfımızın kuruluşunun beşinci yılıdır. Beşinci yılda; başlangıçtan beri neler yapılmak istendiğinin, neler yapıldığının iyi değerlendirilerek, çalışmalarımıza daha gerçekçi bir yön verilmesinin daha uygun olacağını düşünmekteyim.

Değerli Hemşehrilerimizin gün geçtikçe artan ilgi ve yardımları bizlere ümit ve cesaret vermektedir. Bu sebeple 1997 yılının atılım yılı olacağını şimdiden söyleyebiliriz. Üzerinde çok yoğun olarak durduğumuz, **gençlerimizin eğitime destek ve yardım** amacıyla yürütmekte olduğumuz burs programı, oldukça başarılı bir şekilde ve artarak devam etmektedir.

1995 - 1996 ders yılında 18 gencimize burs vererek başlattığımız programı, 1996-1997 yılının birinci yarısında 60 öğrenciye çıkararak devam ettirmekteyiz. Yılın ikinci yarısında bu sayıyı 75'e çıkarmayı planlamaktayız. Önümüzdeki yıl Orta Öğretim seviyesinde çok çalışkan ama yardıma muhtaç çocuklarımız için de belli bir kontenjan ayırarak bu sayıyı daha da çoğaltmak istiyoruz.

Yılda 3 defa yayınlanacak NİĞDE miz Dergisi'ne yazılarınızı bekliyoruz. Niğdenin kültür, folklor ve turizm değerleri ile ilgili yazıların yanında güncel meselelerin de yer verildiği dolu dolu bir dergi olsun istiyoruz. Abone sayısının artması bizlere büyük güç verecektir.

Niğdenin Sanayi, Ticaret ve Yatırım konularındaki gelişmelerine katkı sağlamak üzere İthalat, İhracat, Gümrük, Teşvik ve Organize Sanayi Bölgeleri konularını içeren ve Üniversite ile mahalli derneklerin işbirliğini sağlayacak şekilde toplantı-panel düzenlenmesi için hazırlıklar yapılmaktadır.

Niğdemizin kültür ve turizm değerlerini ortaya çıkarmak, arazi ve tarım potansiyelini geliştirmek için çeşitli girişimlerimiz ve çalışmalarımız sürmektedir.

Vakıf sizindir, sahip çıkalım. Çok iyi dileklerle Vakıf Senedine Kurucu imzası atan hemşehrilerimizin imzalarına sahip çıkılmasını bekliyoruz. Vakıf Lokali her zaman açıktır. Vakıf Yönetimi uyarılara, yeni fikirlere, hemşehrilerine ihtiyaç duymaktadır.

Aydınlar ve müteşebbisler yurdunun insanları; biliyoruz ki ortak meselelerini el ele verecek, kendisine yaraşır bir olgunlukla ve çabuklukla çözecektir.

1997 yılının başarı, sağlık ve mutluluklarla dolu olmasını, içinde bulunduğumuz mübarek Ramazan ayının Ülkemize ve hepimize hayırlar getirmesini diler, Şeker Bayramınızı kutlar, değerli hemşehrilerimi şahsım ve kurullarımız adına saygı ve sevgi ile selamlarım.

Hasan İKİZOĞLU
Vakıf Başkanı

NIĞDE'DEN KESİTLER...

Adil YAZAR
Niğde Valisi

Niğde Valiliğine atanmamı izleyen günlerde Başkent-Niğde Vakfının bu değerli yayın organında, o günlerdeki duygu ve düşüncelerimi belirterek Niğde'nin gelişme potansiyeli konusundaki değerlendirmelerimi sunmuşum.

Niğde, üniversite ile gerçek anlamda şehir kimliğine kavuşmuş, bir eğitim kurumu olmanın yanında sosyal, kültürel ve ekonomik hayatı müsbet doğrultuda etkileyen, Niğde geleceğine yön ve şekil veren bir müesseseye konumuna gelmiştir.

Üniversitenin değişik ünitelerinin fiziki yapılanmasını sağlamak amacıyla yatırım programında yer alan 20 ayrı projenin uygulanmasına başlanmış, projelere bugüne kadar 657 milyar TL'si harcanmış, bütün binaların tamamlanarak hizmete sunulabilmesi için 1 trilyon 812 milyar TL'si ödenek ihtiyacının bulunduğu belirlenmiştir.

Hepimiz çok iyi bilmekteyiz ki; milletlerin refahı ve mutlulukları, kültür ve medeniyeteki yerleri, payları ve değerleri eğitime verdikleri önem ve öncelikle doğrudur.

Aydınlar kenti olarak bilinen ilimizde halkın üniversiteye daha kuruluş aşamasından başlayarak büyük bir sevk ve heyecanla sahip çıkması, birlikte kurulan üniversiteler içerisinde emsal büyüklüğe ulaşması Niğde'nin bir üniversite kentine dönüşmesini sağlamaktadır.

Niğde'li bugün 12 bin öğrenci kapasitesine ulaşan üniversitenin yöreye ekonomik dinamizm kazandırdığını, sosyal, kültürel açılardan gelişmeyi hızlandırdığını, yöreye yeni teknolojinin taşınmasına yardımcı olduğunu, bölgeye ve ülkeye yetişmiş insan gücünün kazandırılmasına katkıda bulunduğunun bilincindedir.

Niğde üniversitesi bünyesindeki fakülte ve yüksek okullarda öğrenim görmekte bulunan öğrencilerin barınma sorunları had safhada bulunmaktadır.

Halen yurt imkanı elde eden öğrenci 2.050'dir. Şu anda yurt için sıra bekleyen acil ihtiyaç sahibi 1.600 kişi mevcuttur.

İl özel idaresince 1996 yılında inşaatına başlanıp tamamlanan ve tefriş çalışmaları bitirilerek önümüzdeki

günlerde faaliyete geçecek olan 600 kişilik yurt ile Bor ilçe merkezindeki 200 kişilik ortaöğretim yurdunun yükseköğrenime tahsisi ile önemli ölçüde rahatlama sağlanmış olacaktır.

Üniversitenin kontenjanlarını artırma gayretlerine paralel olarak yurt ihtiyacı her yıl giderek artan miktarda devam edeceğinden Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun bu konuyu daha büyük boyutlarda ele alması gerekmektedir.

Hepimiz Niğde'nin daha çok kalkınmasını, daha büyük bir ekonomiye sahip olmasını, Niğde'de yaşayan insanların daha yüksek bir refah düzeyine sahip olmalarını, daha mutlu olmalarını istiyoruz.

Bu hedefe varmak için öncelikle eğitim konusuna önem vermemiz gerektiğini çok iyi biliyoruz.

İlimizde ilköğretim, ortaokul ve liselerimizde toplam 342 okulda 57 bin 519 öğrenci eğitim ve öğretime devam etmektedir. Bu okullarda toplam 2 bin 635 öğretmen görev yapmaktadır.

1996 yatırım programımızda eğitim yatırımı olarak toplam 35 proje yürütülmektedir.

İlköğretim yatırımları olarak ele alınan 21 projenin yılı ödeneği 71 milyar TL'si tutarındadır.

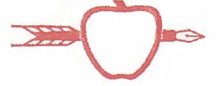
14 adet bağımsız projenin içinde 5 adet Çok Amaçlı Lise, 3 adet Anadolu Lisesi, 1 yatılı İlköğretim Bölge Okulu, 2 adet Ortaöğrenim Öğrenci Yurdu, 1 adet Genel Lise, 1 Adet Öğretmenevi ve 1 adet Fen Lisesi inşaatları devam etmektedir.

Bağımsız projelerin toplam keşif bedelleri 472 milyar TL'si tutarındadır.

Varlıklı ve hayırasever hemşehrilerimiz ilimize eğitim kurumları kazandırmak için büyük bir çaba içerisinde diler.

Sağlık sektöründe ilimiz yatırımlar bakımından son yıllarda büyük bir atılımı yaşamaktadır.

Sektördeki 1996 yılı toplam proje sayısı 60 olup; 6'sı Devlet Hastanesi, 1'i Hastane İlave Binası, 17 Sağlık Ocağı, 2'si Sağlık Ocağı Lojmanı, 24'ü Sağıkevi, 2'si Sağlık

Merkezi, 1'i Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi, 1'i Verem Savaş Dispanseri ile 6 adet büyük ve küçük onarım bulunmaktadır.

İl genelinde 3 adet Devlet Hastanesi, 2 adet Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi, 1 adet Verem Savaş Dispanseri, 1 adet Sağlık Merkezi, 65 adet Sağlık Ocağı, 173 adet Sağlıkkevi insan sağlığına yararlı hizmetler vermektedir. Niğde organize sanayi bölgesindeki sanayi parselleri başta tekstil olmak üzere değişik sektörlerle tahsis edilerek Niğde'nin sanayileşme sürecine katkıda bulunabilmeleri konusunda imkan sağlamıştır.

Niğde organize sanayi bölgesi, yaklaşık 300 hektar alana sahip; 118 sanayi parselinde 13 fabrika üretim çalışmalarına başlamış, 11 fabrika inşaat halinde olup 57 parsel üzerinde 29 başvuru sahibinin proje çalışmaları devam etmekte, 41 sanayi parseli talep eden sanayicilere tahsis edilmiş bulunmaktadır.

Niğde organize sanayi bölgesinde 1997 yılında bütün sanayi parselleri kurulmakta olan fabrikalarla dolmuş olacaktır.

Çok yakın bir gelecekte Niğde ilinde 2'inci bir organize sanayi bölgesinin kurulması çalışmalarına başlanması gerektiği şimdiden gözükmektedir.

Orman fakiri olduğu bilinen ilimizde erozyonla mücadelede özel önem verilmektedir.

1997 yılında Niğde genelinde büyük bir ağaçlandırma seferberliği başlatılacaktır.

1996 yılı içerisinde ağaçlandırma konusunda önemli mesafeler katedilmiştir. Bu arada Niğde organize saayi bölgesinde 10 bin adet sedir çam fidanı dikilmek suretiyle ağaçlandırma faaliyetlerine boyut kazandırılmıştır.

Ayda 1500 ton büyükbaş hayvan derisi işlenen Bor ilçemizde, kapasitenin ayda 3 bin tonun üzerine çıkartabilmek ve modern teknolojiye yararlanmak suretiyle, oluşturulan deri organize sanayi bölgesinin altyapı çalışmalarının yarısı tamamlanmıştır.

Bor deri organize sanayi bölgesine ilk etapta ilçede mevcut büyük ve küçük 80-100 işletmenin çağdaş imkanlarla istihdam ve üretim yapabilmeleri sağlanacaktır.

Bor deri organize sanayi bölgesinin altyapı projesi kapsamındaki elektrik ve arıtma tesislerinin ihale edilebilmesi amacıyla ön çalışmalara başlanmıştır.

1997 yılı başında Bor deri organize sanayi bölgesinde fabrika kurma çalışmalarına fiilen başlanacaktır.

Niğde ve Bor organize sanayi bölgelerine ilimiz dışından işadamları gelerek fabrika yapmak üzere harekete geçmişlerdir.

Niğde üniversitesi ile Niğde organize sanayi bölgesi, yöre insanına kazandırdığı dinamizm ve Bor deri organize sanayi bölgesinin kazandıracağı dinamizm Niğde'nin göç veren değil; göç alan bir il konumuna gelmesini sağlamaktadır.

Günümüzde bacasız sanayi olarak nitelendirilen turizm potansiyelinin değerlendirilebilmesine yönelik kapsamlı çalışmaların yapılabilmesi için hazırlanan projeler süratle uygulanmaya başlanmalıdır.

Niğde, tarihi, kültürel ve doğal güzellikleri bağrında yaşatmaktadır. İlimizde birçok Selçuklu eseri, inanç turizmi için önemli olan kilise ve manastırları, Aladağlar ve Bolkarlarda doğa turizmi ve Çiftelhan'da termal turizmi zengin turizm potansiyeli kapsamında yer almaktadır.

Kapadokya Bölgesinin en cılız turizm hareketinin yaşadığı Niğde'de özel sektörün özellikle merkez ilçe, Narlıgöl-Bolkarlar, Aladağlar ve Çiftelhan yöresinde, nitelikli konaklama tesisleri yapılabilmesi için gayret gösterilmesi gerekmektedir.

Niğde'nin gelişmesi, kalkınması, muasır medeniyet seviyesine ulaşabilmesi maksadıyla, uygulamaya konulan en önemli projelerden bir tanesi de "Niğde Stol Tipi Havaalanı" inşaatıdır.

Niğde'nin Bor ilçesi çıkışındaki ünlü "EMEN" ovasında yapımı programlanan stol tipi havaalanı, 260 milyar TL'si keşif bedeli olup, ihalesi gerçekleştirilmiş, projesi revize edilerek inşaatına başlanması için hazırlıklar sürdürülmektedir.

Proje tamamlandığında Niğde ili Kara ve Demiryolunun yanısıra Hava ulaşımı imkanına da sahip olacaktır.

Tarım sektöründe sulu tarım imkanlarını geliştirecek yeni projeler hazırlanmaya devam edilmektedir.

Çamardı ilçesi Yeniköy Göletinin temeli geçtiğimiz aylarda atılarak sulutarımla müjdesi yöre çiftçisine verilmiştir.

İlimiz genelinde 1996 yılı içerisinde çeşitli sektörlerle ait 11 trilyon 500 milyar TL'si keşif tutarlı toplam 334 adet proje üzerinde yatırım çalışmaları uygulanmak suretiyle Niğde'nin hızlı bir gelişme ve kalkınma süreci içerisine girdiği gözlenmektedir.

11 Trilyon 500 milyar TL'lik keşif bedele sahip 334 adet proje için önceki yıllarda 2 trilyon 806 milyar 427 milyon TL'si sarfedilirken 1996 yılı ödeneği olan 2 trilyon 153 milyar 929 milyon TL'sinin 1 trilyon 850 milyar TL'si 1 Kasım 1996 tarihi itibarıyla harcanmıştır.

Altyapı hizmetleri açısından 1996 yılı Niğde ilinde önemli ölçüde bir atılım yılı olmuştur.

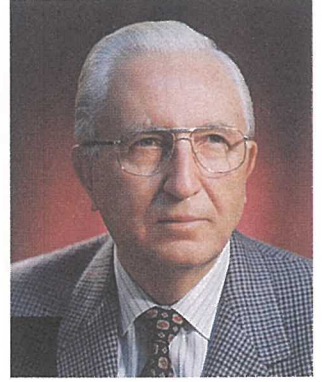
Programdaki yatırımların öngörülen süre içinde bitirilerek Niğde'delilerin hizmetine sunulacaktır.

Niğde'nin tüm bu gelişim ve değişimlere paralel olarak ufku genişlemekte, yıllardır geri kalmışlık zincirinin halkalarını tek tek kırarak, çağdaşlaşma özlemine kavuşabilmek için önemli hamleleri yaşamaktadır.

Bu vesile ile Niğde'li hemşehrilerimin yeni yılını kutluyor, sağlık, mutluluk, başarı dilekelerimle sevgi ve saygılar sunuyorum.

ÜNİVERSİTE ŞEHİRİ NİĞDE

Prof. Dr. C. Tayyar SADIKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Devlet Bütçesi dolayısıyla Niğde Üniversitesi Bütçesi kabul edilirken, Üniversitemizle ilgili bazı konulara değinmek istiyorum.

Niğde Üniversitesi, 1992 Kasım ayında 3837 sayılı kanunla kurulmuştur. Üniversite, 1994-1995 Eğitim Öğretim Döneminde 6 Fakülte, 8 Yüksekokul ve 2 Enstitüde 6.150 öğrenci ile yüksek öğretime hizmet vermiştir.

Niğde'de de bir üniversitenin kuruluşunda birçok hemşerimiz ve politikacımız büyük gayretler göstermiştir. Kuruluşun her aşamasını izleyen bir Niğde'li olarak bu önemli müessesenin Niğde'ye kazandırılmasını bir veya bir kaç kişiye veya bir partiye mal etmenin mümkün olmadığını ifade etmek isterim. Bu konuda emeği geçmiş hemen herkese şükran duyguları beslemeliyiz.

Niğde Üniversitesi, henüz kuruluş aşamasındadır. Mevcut okullarda eğitim faaliyeti sürerken, Üniversitenin genişletilmesi için çalışmalar da devam etmektedir. Nitekim, Niğde İl Merkezinde Veteriner Fakültesi ve İletişim Fakültesi, Çamardı İlçesinde Meslek Yüksekokulu kurulması kararlaştırılmıştır. Diğer taraftan, 1993 yılında ihaleleri yapılan Fen-Edebiyat Fakültesi, Aksaray Mühendislik Fakültesi, Aksaray İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin inşaat faaliyetleri devam etmektedir. Niğde merkezindeki üniversite kampüsü alt-yapı ihaleleri de yapılmıştır. Bu alana 5.200 adet çam fidanı da dikilmiş bulunmaktadır.

Yeni kurulan Üniversitemizin bina, eğitim ve öğretim gereçleri, personel ve öğretim üyesi konularında önemli ihtiyaçları vardır. Kütüphanesinin de geliştirilmesi şarttır.

Üniversite de 1.647 öğretim üyesi kadrosu bulunmasına rağmen, ancak 297'si doludur. Bu kadroların diğer üniversitelerden gelecek öğretim üyeleri ile doldurulması gayretleri vardır. Ankara ve İstanbul'daki hemşeri profesörlerimizin bu konuda yardımcı olması beklenmektedir.

1997 mali yılında Niğde Üniversitesi için 1.402.700 Milyon TL ödenek talep edilmiştir. Bu geçen yılki 646.900 Milyon TL'lik ödenğin iki mislidir. Yüksek Öğretim Kurumu için talep edilen ödenğin 2.436.800 Milyon TL olması karşısında, Üniversitemiz ödenğin hiç de küçümsenmeyecek bir ödenek olduğu anlaşılacaktır.

Üniversite kurma konusundaki yoğunlaşan çalışmalar sonucunda, Devlet üniversitelerinin sayısı 53'e ulaşmıştır. Bu üniversitelerin bünyesinde 447 Fakülte, 421 Yüksekokul, 224 Enstitü mevcuttur.

Bir ülke ekonomisi için en verimli yatırım "insan faktörü"ne yapılan yatırımdır. Eğitimin her kademesinde insana yapılan yatırımın önemi farklı farklıdır. Yüksek öğretimden beklenen hedef ise; kaliteli düzeyde eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma yapan, teknolojik ve bilimsel gelişmelerin öncülüğü görevini yüklenen, eğitim-öğretim programlarını toplumun ihtiyaç duyduğu insan gü-

cünün yetiştirilmesi için sürekli geliştiren, sanayi ve diğer sektörlerle işbirliği yaparak, toplumun ekonomik ve kültürel kalkınmasına doğrudan katkıda bulunan bir öğretim sistemi oluşturmaktır.

Ülkemiz genç ve dinamik bir nüfusa sahiptir. 1996-1997 öğretim yılında 1.5 milyona yakın öğrencinin yüksek öğretim kademesinde eğitim görmesi bahis konusudur. Yüksek öğretimde okullaşma oranı %22'den %24'lere tımanmaktadır.

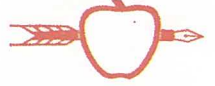
Niğde Üniversitemiz de yukarıda değinilen yüksek öğretimin ilke ve hedefleri doğrultusunda önemli adımlar atmıştır. Gün geçtikçe Niğde'miz bir üniversite şehri ve kampüsü olma niteliğini kazanmaktadır. Bu gelişmenin sadece Niğde'ye değil, bütün ülkeye büyük katkılar sağlayacağı muhakkaktır.

Niğde'de üniversite kurulmadan önce, lise mezunlarımız ülkenin birçok üniversitelerine dağılarak eğitimlerini tamamlamışlardır. Bunlardan bazıları Ankara'da bürokrasinin en yüksek kademelerinde hizmet vermektedirler. Özellikle, Adalet sistemi içinde birçok hemşerimiz ülkemize hizmet etmektedir. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeleri arasında hemşerilerimiz vardır. Ayrıca, birçok Bakanlığın üst kademelerinde, Valiler arasındaki pek çok hemşerilerimiz ülkeye bu arada Niğde'mize de hizmetler vermişlerdir.

Ankara'daki Niğde'li hemşerilerimizi bir araya getirmek ve bunların potansiyelinden Niğde'yi yararlandırabilmek için kurulan Başkent-Niğde Vakfı'mız bünyesi, Niğde'nin yetiştirdiği insan gücünün zenginlikleri ile doludur. Diğer taraftan, Başkent-Niğde Vakfı, üniversite çağındaki Niğde'li hemşerilerimize burs vermek suretiyle, yüksek eğitim ve öğretime katkıda bulunmaya çalışmaktadır.

Niğde Üniversitesinin ve Başkent-Niğde Vakfı'nın daha büyük bütçelerle üniversite gençliğine hizmet vermesi yollarını aramalıyız. Bunun için Meclis'deki bütçenin tartışmaları sırasında hemşerilerimizin gerekli desteği sağladığı ve sağlayacağını ümit etmekteyiz. Aynı şekilde, Vakfımızın burs imkanlarının arttırılması için, hemşerilerimizin el ele vermesi de beklenmektedir.

Okuyan insanın çokluğu ve başarısı ile övünmekte olan Niğde'miz, Niğde Üniversitesinin kurulması ile "okuma ve okutma" konusunda yeni bir aşama kaydetmektedir. Hemşerilerimizin yüksek öğrenim konusunda yeni yeni başarılarına damgasını vuracağına inanıyoruz.

TARİHTE BİR NİĞDE'LI

NİĞDELİ TEĞMEN HALİL NURİ MUCİZESİ

Araştırma: Dr. Y. Nadi ÖZDAMAR

Aşağıda okuyacağınız kahramanlık destanı Gazi Mustafa Kemal'in "Büyük Nutuk", Ali Fuat Cebesoy'un "Milli Mücadele Hatıraları", Hasan İzzettin Dinamo'nun "Kutsal İsyân", Enver Behnan Şapolyo'nun "Kuvayı Milliye Tarihi", Cemal Kutay'ın "Yeşil Ordu Efsanesi" ve "Kurtuluşun ve Cumhuriyetin Manevi Mimarları" adlı eserlerinden derlenmiştir.

Yunanlılar, 30 Haziran 1920'de Balıkesir'i 2 Temmuz 1920'de Kemalpaşa ve Karacabey'i, 8 Temmuz 1920 de Bursa'yı işgal ettiler.

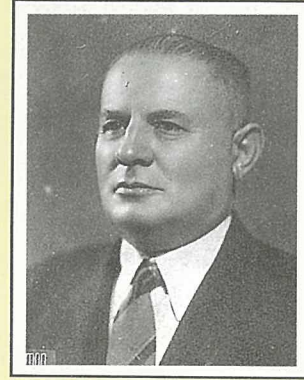
Bu çok müşkül anda düşman ilerleyişini durdurmak için Ankara'nın elinde başka kuvvet de kalmamıştı. Adapazarı'ndan başlayan iç isyanlar hızla memleketin her tarafına sirayet etmişti. İzmit, Düzce, Bolu, Nalihan, Beypazarı, Konya, Karaman, Beyşehir, Seydişehir ve Koçhisar havalisinde başlayan iç isyanlar bütün memleketi yakıyor, hiyanet ve cehalet bütün vatan semasını koyu karanlık içerisinde bırakıyordu. İsyân dalgaları Ankara karargahının duvarlarına kadar çarpıyordu. Asiler zulümde düşmandan hiç de aşağı kalmıyordu. Bundan başka memleketin her tarafında Rum patriği ile Ermeni patriği el ele vermiş, çeteler teşkil ettiriyorlar, halkın maneviyatını bozan propaganda yapıyor, memleket aleyhine akla fikre gelmeyen bin bir çeşit melanette bulunuyorlardı. (Gazi M. Kemal, Nutuk Vesika 1, Sayfa 310-332)

Yunanlılar Marmara ve Ege Bölgesinden itibaren İç Anadolu'ya kadar her girdiği yeri yakıyor, yıkıyor, kadın-erkek, çoluk çocuk demeyip öldürüyor, yerlerine de Rum muhacirleri yerleştirmek suretiyle (Pan Elelizm) hayallerini tahakkuk ettirmek istiyorlardı.

Ayrıca düşmanın ilerlemesinden her tarafta müthiş bir panik başlamıştı. Onbinlerce insan yurdunu, evini, barkını bırakarak, çoluk çocuğu ile Eskişehir ve Ankara'ya doğru yollara dökülmüştü.

Mahşeri andıran bu korkunç ve elim vaziyet karşısında, biçare kalan bu mukaddes ve eşsiz vatani kimler müdafaa edecekti. Bu en nazik ve ümitsiz bir zamanda düşman karşısına çıkarak milli şerefimizi

KURTULUŞ SAVAŞININ ADSIZ KAHRAMANI

HALİL NURİ YURDAKUL

Yüreği kan ağlasa da "Bana vatan, annemden daha mukaddestir." diyerek annesini ölüm döşeğinde, zengin paşa kızı nişanlısını İstanbul Erenköy konağında bırakarak Gazi Mustafa Kemal'in yanına koşan Teğmen Halil Nuri, başta Mehmet Emin Yurdağul olmak üzere pek çok aydınla birlikte canlı, cansız bütün kudretlerin Anadolu'ya geçmesini sağlamıştır.

Yüz kişilik orduyla yüzbin kişilik düşman ordusunu durdurma mucizesini gösteren genç teğmen, İstiklal Savaşı tarihimize, "TEĞMEN HALİL NURİ (YURDAKUL) MUCİZESİ"ni altın harflerle yazdırmıştır.

kurtaracak, BİR MİLLİ KAHRAMAN'a lüzum vardı. Kurtuluş Savaşı en müşkül safhasını yaşıyordu.

(General Ali Fuat Cebesoy: Milli Mücadele Hatıraları Sayfa 428)

Mustafa Kemal Paşa bu sırada Bozüyük'e gelmiş, 70. Alay Komutanı Halit Bey'i yanına çağırmişti. Yanında yaveri Teğmen Halil Nuri (Yurdakul) vardı. Mustafa Kemal Paşa çok müteessir görünüyor ve Halit Bey'e "Son neferinize kadar burayı müdafaa ediniz." emrini veriyordu. Halit Bey dışarı çıkınca teğmen Halil Nuri, M. Kemal Paşa'ya doğru ilerledikten sonra selam resmini ifa ederek;

— Paşa hazretleri ben düşmanı Nazif Paşa hatında durdurmak ve karış karış vatani müdafaa etmek için hazırlık yaptım. Bütün vaziyeti biliyorum. Emrinizi bekliyorum, başka isteğim yoktur.

M. Kemal Paşa bir an sustuktan sonra, müşfik ve meraklı bir sesle;

—İsminiz?

— Halil Nuri.

— O halde Ali Fuat Paşa ile temasa geçiniz.

Ali Fuat Paşa "Milli Mücadele Hatıraları" nda bundan sonrasını şöyle anlatıyordu;

Memleket ve milletin, kıldan ince kılıçtan keskin bir köprü üstünde ölüm dirim kıyamını yaşadığı böyle muhlik ve felaketi anlarında Teğmen Halil Nuri böylece Milli hizmet saflarında belirdi. Bu cesur vatansever genç, memleketin bu çok nazik anında Türk Kahramanlığının asil ruhunu temsil ediyordu.

O Türk Mucizesinin kutsal sırrını biliyordu. Nitekim ilk olarak halkın delik deşik olan manevi sahasına indi; ve halkın küllenmiş olan dinamizmini, bozulan maneviyatını düzenlemek ve kendinden geçen arslanı uyandırmak için Bozüyük'te faaliyetini arttırarak evvela bir mehter takımı teşkil etti. Hem öyle bir mehter takımı ki tarihi şehamet hatırlarının sinesinde ve bir anda bütün heybetiyle fişkırtıvermişti.

Halil Nuri kurmuş olduğu bu mehter takımı ile şehri, mahalle mahalle dolaşıyor, cengaverlik ruhunu kamçılıyordu.

Halil Nuri bu matemden kuvvet yaratmak ister gibi hükümet konağına siyah bir bayrak çekiyor ve kurtuluşla ölüm arasındaki mesafeyi dile getirerek, gençleri vatan müdafasına çağırıyordu. Halk tekbirler getiriyor, minarelerden yükselen ezan ve zafer ayetleri ile kasideler milli ruhu şahlandırıyordu.

Herkes ağlıyor, kadınlar Mehdi çıktı diye bağırıyor, genç ihtiyar bütün erkek ve kadınlar düşmanla vuruşmaya can atıyordu.

Halil Nuri bu milli galeyana içerisinde binlerce gönüllü arasından yüz kişilik iki müfreze meydana getirmişti.

İşte böyle en nazik bir zamanda bu genç subay Türk vatan ve milletinin (bas-ul badelmeyt) hadisesinde böylece çok mühim ve kutsal bir vazifeyi hedef ve gaye bilerek ve bütün samimi ruhiyle kararını vermiş olarak düşmanın karşısına TEK BAŞINA dikilmeye hazırlanıyordu.

Mehter takımı mukaddes cengi öylesine telkin ediyor ve koca kavukların altında eğik başlar öylesine semaya dikiliyordu ki, halkın sinen gücü bir anda ayaklanıvermişti.

Halil Nuri komutasındaki "BİR AVUÇ KAHRAMAN" vatanımızın geçirdiği en ümitsiz ve en karanlık bir gününde milli galeyanı şahlandırarak, emsalsiz bir istiklal aşk ve imanı ile yıldırım suretiyle ilerledi. Nazif paşa hattını tuttu. Halil Nuri Bozüyük ve Pazarcık'tan gelen gönüllerle yeni müfrezeler teşkil etti. Bursa'ya kaçmak isteyenlere mani oldu. Asayiş temin etti ve süratle ilerleyerek düşmandan evvel Aksu-Dimbaz hattını tuttu ve Kestel istikametine ilerledi. Düşmana ani baskınlar yaptı. Cesurane hareketleriyle düşmana göz açtırmadı.

Beşyüz kişilik kuvvetle yüzyirmibin kişilik Yunan ordusunu durdurmayı başardı. Raporu büyük bir alaka ile okuyan M. Kemal Paşa, fevkalade memnun oldular ve yaver Muzaffer Bey'e dönerek;

— Çocuk bir sigara ver, bu çocuk vaziyeti kurtardı., demişler ve Ankara'ya huzur içinde geri dönmüşlerdir.

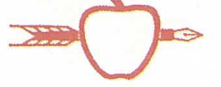
Halil Nuri'nin kahramanlıklarını duyan İnegöl'lülere de onun emrine giriyor, düşmanın bütün teşebbüsleri bu kahramanlar önünde kırılıyordu. Bunlar, en yırtıcı kartallar gibi çarpışıyor, kükremiş arslanlar gibi savşıyorlardı. Çok şiddetli muhabereleden sonra düşmanın taarruzu Dome sırtları önünde kırıldı.

Gazi M. Kemal Paşa Meclis konuşmasında şöyle diyordu; (Nutuk Sayfa 332).

— " Bugün Yunan kuvvetleri karşısında az çok bir vaziyet vücuda getirilmişse bu beş on fedakârın kendiliğinden vukuu bulmuş olan azim gayretleri mahsülüdür. "

İşte böyle, Halil Nuri'nin teşkil ettiği bir avuç gönüllü kahraman, hürriyet ve İstiklal uğruna kanlarını ve canlarını Türk'e has bir cömertlikle sebil etmiş, akurane saldırılarına karşı bedenlerinden mukavemet sedleri oluşturmuşlardır.

Bugünkü neslin asla bilmediği ve kolay kolay kavrayamayacağı bir destan yaratmıştı. Cevdet Sevgar

Kıratlı'nın Halil Nuri Yurdakul için yazdığı "**Yurdakul Destanı**" adlı eserinden bir dördlük şöyle diyor.

Genç Teğmen Yurdakul Teşkilat Kurdu,

Yüz erle Yüzbinin önünde durdu;

Ahı dağ sırtında düşmanı vurdu;

Gör nasıl Türk oğlu süngü daldırır.

NIĞDELİ HALİL NURİ KİMDİR (1898-1970)

Halil Nuri Yurdakul Niğde'mizin Bor ilçesinde Mazlumoğullarından Kolağası Halil Efendinin ve Ayşe Hanımın oğludur. İlkokulu Bor'da mesleki öğrenimini, Bursa ve Kuleli Askeri okullarında, Pendik İhtiyat Zabit Namzetleri Okulunda yaptı. Subay üniformasını giyer giymez aynı yere öğretmen oldu.

Mondoros Mütarekesi imzaladığında, Yurdakul, Erenköy İhtiyat Zabit Namzetleri Talimhanesinde öğretilirdi. O günkü şartlar içinde en çetin fakat yapılması gereken iki vazife kendisine verildi. 1- İstanbul'da yığılmış ve vatanın müdafaasında temel unsur teşkil edecek olan subayları ve aydınları gizli ve kapalı yollardan Anadolu'ya sevk etmek, 2- Kara günleri fırsat bilerek masum ve müdafasız halka saldıran azınlıkların taşkınlıklarına sed çekmek.

Yurdakul her iki görevi de elindeki imkan çerçevesinde başarıyla gerçekleştirdi. Anadolu'ya geçmeye kararlı aydınlardan Sami Zade Süreyya, "Unutulmuş Günler" adlı eserinde Erenköydeki evinde yaşadığı manzarayı şöyle anlatır. Komşu odada bir hasta kadın yatmaktadır. Onun yakınlarından olup olmadığını sorunca Yurdakul şu açıklamayı yapar.

"Yatakta gördüğümüz kadın anamdır. Zavallı hasta ve sakat. Biz iki kardeşlik Ağabeyim Çanakkale'de şehit oldu. Onun öcünü almak için Anadolu'ya geçeceğim. Annemi yalnız bırakacağımdan dolayı yüreğim kan ağlıyor. Fakat düşündüm ki Anavatan bize muhtaç. Bu en sıkışık zamanda onun yardımına koşmazsak, vazifelerimizi yerine getirmiş sayılmayız, kusurum varsa Allah beni bağışlasın."

Türkün bu yüksek fedakarlığı ve vatana bağlılığı karşısında gözlerimden sıcak yaşlar boşandı. Baktım, onun da gözleri yaşlıydı...

Milli mücadelenin Ege cephelelerinden ilk zaferi,

21 yaşındaki Teğmen Halil Nuri Yurdakul'dur. Halk ona kısaca **Yavuz Nuri** veya **Nuri Paşa** derdi.

Yunanların 4. Kolordu Komutanı Prens Andreo ile İngiliz İstihbarat Subayı General Halkonthaly hatıralarında Yurdakul ile ilgili şu cümlelere yer verirler:

... Devam eden ileri hareketimizde Bursa ve Balıkesir'i işgalden sonra Bozüyük havalesinde cidal nağmeleri ve mehter takımı ile heyecanlandırılmış, milli şura sahip kuvvetlerle karşılaştık. Yenilgimizin sebepleri arasında Halil Nuri Komutanlığındaki bir avuç Türk'ün manevi ve tarihi varlıklarını koruma gayreti birinci sırada yer alır.

Milli Mücadelede üç defa yararlanan Yurdakul I. İnönü, II. İnönü, Sakarya ve Büyük Taarruz Savaşlarına da katılmış ve II. İnönü Savaşında harp tarihimize mal olmuş, çok önemli başarısı savaşın lehimize çevrilmesinde rol oynamıştır.

Yaptığı hizmetlerden ötürü Yurdakul'un fotoğrafları Atatürk'ün emriyle Askeri Müzeye gönderilmiş,

Büyük Millet Meclisi onu takdirname ve İstiklal Madalyası ile taltif etmiştir.

1950-1954 yılları arasında Niğde Milletvekilliği de yapan H. Nuri Yurdakul'un en büyük eserlerinden biri de kendi adı ile anılan ve onun başısladığı kitaplarla oluşturulan Bor'daki "Halil Nuri Bey Kütüphanesi"dir. Ölümünden sora kitaplığın layık olduğu bir binada ebedileştirilmesi biz Niğdelilere düşen bir minnet ve şükran borcudur.

Ruhun müsterih olsun sayın Halil Nuri Yurdakul, ardından bıraktığın ve adını taşıyan kütüphane yıkılmaz bir abide gibi kalacaktır. Sen Türk ordusunun unutulmaz ebedi Miralay! Sen Türk Milletinin ölmez vefakar ve fedakar evladı.

KAYNAKLAR

- 1- Gazi Mustafa Kemal: Büyük Nutuk. Sayfa 310, 332.
- 2- Ali Fuat Cebesoy: Milli mücadele hatıraları. Sayfa 428, 435, 437.
- 3- Rahmi Apak: Garp cephesi nasıl kuruldu. Sayfa

116, 133, 145, 156.

- 4- Cemal Bardakçı: Anadolu isyanları. Sayfa 10.
- 5- Selahattin Yurtoğlu: İstiklal harbine nasıl girdim, neler gördüm. Adam gazetesi. 11.02.1954
- 6- Samizade Süreyya: Unutulmuş günler. Dünya gazetesi. 23.08.1955
- 7- Cevat Rifat Atilhan: Görünmeyen İnkılap, bütün çıplaklığı ile Milli Mücadele. Sayfa 3-10.
- 8- Cemal Kutay: Kurtuluşun ve Cumhuriyetin manevi mimarları. Sayfa 133-139.
- 9- Cemal Kutay: Yeşil ordu efsanesi. Sayfa 45.
- 10- Hasan İzzettin Dinamo: Kutsal isyan. Cilt 5, bölüm 47.
- 11- Erkanı Harbiye Umumiye Riyaseti Harp tarihi dairesi arşivi. Garp cephesi, 1 mükerrer 1/19041, 3/2021
- 12- Hüseyin Namık Orhun: Örnek vatanş.
- 13- Samet Ağaoğlu: Kuvvayi Milliye ruhu. Sayfa 26.

ŞİİR

NIĞDE'nin

Kayardı, Kırbağı, Tepe bağları,
Çevrede Toroslar, Hasan dağları,
Nakşeder bu belde Eski çağları,
Selçuklu eseri Özü Niğde'nin

Kendine münhasır iklimi vardır,
Kışını saymazsan her ay bahardır,
Anlatsam havasın Ahüle zardır,
Görmeden geçer yazı Niğde'nin.

Mahalli Türküsü Niğde Bağları,
Emine, Cindallı, Kozan dağları,
Hazallı bağlarda eski çağları,
Mizrapta bir başka Sazı Niğde'nin,

Son baharda elmaları bozulur,
Anbarlara hevenkleri dizilir,
Etlük için bir de koyun yüzülür,
Meşakkatle geçer güzü Niğde'nin,

Hepsi münevver, okumuş çoktur,
Kimisi mühendis, kimisi doktor,
Birinin Niğde'ye faydası yoktur,
Bunları üzüyor, Bizi Niğde'nin.

25.10.1985
Şinasi YILDIZ

BİZİM TÜRKÜLER

Duyunca dalarım birden hüzüne
Ne asıra sığar ne aya güne
Koca bir ömürü katmış önüne
Şu bizim türküler bizim türküler

Kiminde keder var kiminde neşe
Kimi zemheride benzer güneşe
Seven göntülleri yakar ataşe
Şu bizim türküler bizim türküler

Kimisi ağırdır duygu yüklüdür
Bin yıllık çınardan daha köklüdür
Satırında binbir mana saklıdır
Şu bizim türküler bizim türküler

Bir mızrap değerse sazdaki tele
O anda duygular döner bir sele
Mevlana Yunusdan Koca Veysel
Şu bizim türküler bizim türküler

Anaların göz yaşını döktürür
Aşıkların hep buynunu büktürür
Sevene derinden bir ah çektirir
Şu bizim türküler bizim türküler

Kimi çam kokulu orman gibidir
Kimide yazılmış ferman gibidir
Fikretin derdine derman gibidir
Şu bizim türküler bizim türküler

Fikret DİKMEN

BELGELERLE NİĞDE İLİ'NİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ

Abdülkadir KÖYLÜ

Tarihimizde önemli yeri olan, kültür hazinesi ilimizin, zaman içinde küçülen coğrafyası, halkını göçe zorlayan sosyal ve ekonomik durumu Niğde'lileri göreve çağırmaktadır. Bu görevin alt yapısı, ilimizin kuruluşundan bu güne tarihimizdeki yerini, hizmetlerini ve bütün değerlerini kaynaklardan toplayarak belgelemek, gün ışığına çıkartmak hemşehrilerimizin, gelecek kuşakların hizmetine sunmak, aralarında sosyal ve ekonomik dayanışmayı sağlamak olmalıdır.

Değerli Hemşehrilerim, dergimizin bu sütunu her sayısında, herkese açık olarak devam edecektir. Bu bilgi ve belgeler yeterince çoğaldığı zaman, Vakfımız tarafından kitap haline getirilerek hizmete sunulacaktır.

Bu konuda yapacağımız araştırmaların bizleri zengin kaynaklara götüreceğini gururla göreceğiz.

Andaval Kilisi'nde bulunan Hitit Hiyeroğlifi ile yazılmış kitabede, Geç Hitit Kralı SARUVANAS'ı ve NAHITA isimlerini belirtmektedir. Kitabenin aslı Ankara Arkeoloji Müzesindedir. Bu kitabe Niğde İli'nin geçmişinin M. Ö. 9-7. yüz yıllara vardığını göstermektedir.

Geç Hitit Devleti zamanında M.Ö. 1200-77 tarihleri arasında Niğde'nin de Şehir Devletleri Konfederasyonuna bağlı önemli merkezlerden birini teşkil ettiği görülmektedir.

NİĞDE: Akmedrese

Bu küçük bir araştırma dahi ilimizin 3000-3500 yıllık bir geçmişe sahip olduğunu belgelemektedir.

Niğde İli ve çevresi Helenistik Devrin küçük Kabadokya'sı olarak adlandırılmaktadır. Şehir uzun zaman Hitit, Asur ve Firig yönetiminde kalmıştır.

Niğde İli, Selçuk, Karaman ve Osmanlı devirlerinde ülkenin kültür merkezi olarak tanınmıştır.

Onyedinci yüz yılda yaşamış ve CİHANNUMA adlı eseriyle isim yapmış olan KATİP ÇELEBİ, aynı eserinde EVSAF-I NİĞDE başlığıyla bakınız NİĞDE'yi nasıl anlatıyor.

"EVSAF-I NİĞDE

Bu şehirde üç kat hisar vardır. Ve cümle şehri i-hata eder. Suru metin taş duvardır. Ve şehrin bir tabakasında Sultan Alaeddin'in ve Sungur beyin mükellef camileri kale içinde olup Alâeddin'in (Beyzâ) namındaki hüceratı fevkanî ve tahtanî iki kat bir bînazir medresei âliye vardır. Ve Hasan Çelebi Camii nazik binadır. Ve dahi nice camiler ve medreseler vardır ki, kale ve hisarda on camii vardır. Ve mükellef hamamları vardır. Üç minaresi vardır. Eski saray kadar bir kâfirî kale yerlu kaya üzere vazolunup şehir tarafından nice minare kadar mürtefi görünür. Ve şehirden Garb'a çıkar yollar yapılmıştır. Ve kale duvarı üzere müşerref biyutu âliye vardır. Ve kale vasatında üç harman cürmünde bir kale dahi vardır ki dizdarı, dahi müstahfızları ve anların biyutu ve mescidi vardır. İkinci kalede mürtefidir. Ve bu şehrin munfasılca sonradan hadis olmuş bir mahallei azîme vardır. Ve bu Niğde bağlı ve bağçelû ve suları fravan ve şehrin önünde bir vasi kaza vardır ki yer yer akar suları ve çınar sayeleri vardır. Halkı sohbet ederler. Ve güzel ekini olur. Ve envar meyvası vardır. Ve bu şehir Konya'dan Şarka ve Şimale dört menzil ve Ereğli'den iki menazil Şimale düşmüştür. Aksaray bununla Konya arasındadır. Ulukışla menzili üç saat kadar Şimale vaki olmuştur."

KATİP ÇELEBİ

Katip Çelebi'nin Cihannuma adlı eserinin 617.

sahifesinden alınmış olan Evsaf-ı Niğde başlıklı bu belge, ilimizin XVII. yüz yılda hisarları, surları, camileri, medreseleri, kaleleri, hamamları ve yolları ile mamur bir şehir olduğunu; o devirde bile Niğde ve yöresinin bağlık, bahçelik olduğunu nefis meyvelerinin yetiştiği, güzel ekininin olduğunu, yer yer akar sularının ve mesire yerlerinin bulunduğunu, halkının hoş sohbet olduğunu bildirmektedir.

XVII. Yüz yılda mamur olarak mevcut olan bu eserlerin malesef bir kısmının yerini dahi tesbit etmek mümkün olmamaktadır. Bu büyük üzüntümüzü, ancak bugüne kadar varlığını koruyarak gelen eserlerimizin bakım ve restore edilmelerini sağlayarak biraz olsun giderebiliriz.

Katip Çelebi'nin çok açık olarak bahsettiği eserler:

Alaeddin Camii:

Selçuklu Hükümdarı 1. Alaeddin Keykubat (1219-1237) zamanında Niğde Valisi Emir Beşare tarafından 1223 yılında Sultanın ismini taşıyan, Selçuklu saltanatını bütün özellikleri ile yansıtan Alaeddin Camii yaptırılmıştır. Caminin mimarı olarak kitabesinde Mahmut oğulları Üstat Siddık ile kardeşi Gazi'nin adları bildirilmektedir. Camide ibadet yapılmaktadır. Zaman, yapılan restore ve bakımla dışında olduğu gibi içerisinde de tamamen sağlam bir halde korunmaktadır.

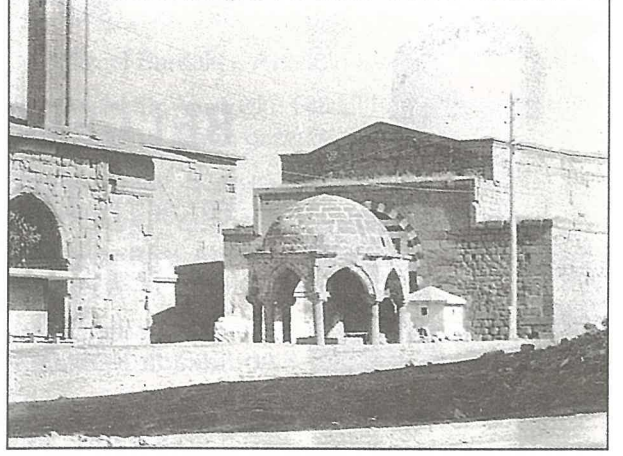
Sungurbey Camii:

İlhanlı Ebu Sait zamanında, Emir-ül Ümera olan Seyfettin Sungur Ağa tarafından 1335 yılında yaptırıldığı kitabesinden anlaşılmaktadır.

Sungurbey camii ilk yapılış planında, dört kubbe ile örtülmüş Doğu kapısı, iki tarafında binaya bitişik iki minaresi ve yine Doğu kapısı çıkış sağ yanında dışarı ve cami içine iki kapısı bulunan 8 köşeli bir oda şeklinde ve yarım daire bir kubbe ile örtülmüş içi tamamen boş bir türbe ve çok tanınmış motiflerle bezenmiş Kuzey kapısı bulunmaktadır.

Şimdi ise, XVIII. yüzyıl ortalarında Camiyi de çevreleyen bu semtte çıkan yangın sonucu ancak çevre duvarları, kapılar, türbe, mihrap, mimber ve kubbelerin duvar içi ayakları kalmıştır. Çöken kubbelerin orta ayakları yerine ağaçtan ayaklar konarak caminin tavanı çatı ile kapatılmış ve ibadet yapılmaktadır. Zaman zaman restore edilmiş olmasına rağmen mevcut yapının daha büyük bir restore ile mevcut değerlerinin korunması, Dışarı Camide olan mimberinin yerine konması bu değerli eserin gelecek nesillere bir bütün olarak intikalini sağlayacaktır.

Sungurbey Camii'nin Doğu kapısı önünde ve Be-

Sungurbey Camisi ve Şadırvan (M.S. 1335)

desten'in Güney Kapısı önüne rastlayan yerde, Sungurbey Çeşmesi diye isimlendirilen 8 köşeli ve yarım daire kubbe ile örtülü mimari şekli ile bu külliye tamamlayan bir ŞADIRVAN vardı. Maalesef bugün yerinde yoktur. Mevcut resimleri bulunan bu şadırvanın yerine aslına uygun olarak yaptırılması bu tarihi eserler külliyesini tamamlayacaktır. Caminin avlusuna yapılmış olan beton çeşmelerin de kalkması tarihi eserin bütünlüğünü sağlayacaktır.

Akmedrese:

Katip Çelebi'nin "Alaeddin'in (Beyza) namındaki hüceratı fevkani ve tahtani iki kat bir binazir medrese aliye vardır." dediği Akmedrese kitabesinde, Karamanoğlu Alaeddin'in oğlu Sultan ünvanlarını alan Mehmet'in saltanatı zamanında kardeşi Alaeddin Ali Bey tarafından 1409 tarihinde inşa edildiği görülür.

Yapı, iki katlı, dört eyvanlı değişik bir medrese tipi olarak kendine has bir özellik taşımaktadır.

Yakın zamana kadar NİĞDE MÜZESİ olarak kullanılan Akmedrese zaman zaman restore edilerek bahçesi ile beraber bakımlı olarak hizmet vermekte idi.

Şimdi ise, Niğde Üniversitesi'ne ÜNİVERSİTE KÜTÜPHANESİ olarak kullanılmak üzere tahsis edildiğini işittim. Çok sevindim. Bu konuyu düşünen, teklif eden ve onaylayan makamlara şükranlarımı arz ederim.

Niğde İl Halk Kütüphanesi'nin Konya'ya nakledilen YAZMA ESERLERİ'nin de bu kütüphaneye kalınması sağlanması da çok isabetli bir karar olacaktır. "TAŞ YERİNDE AĞIR" ata sözünde olduğu gibi Niğde'li Haddatların eserleri, Sungurbey Kütüphanesi vakfiyesi olan yazma eserler ve yöre ile ilgili yazmalar bu suretle evlerine gelmiş olacaktır. İlgili makamların bu konuda da yardımlarını bekler, Niğde Üniversitesi Kütüphanesi'nin bir an önce faaliyete geçmesini dilerim.

Şevket ERYİĞİT
II Tarım Müdürü

NİĞDE TARIMI

Niğde, İç Anadolu Bölgesinin güneydoğu kesiminde bulunmaktadır. İl topraklarını Aksaray, Nevşehir, Kayseri, Konya, Adana ve İçel illeri çevreler. İlin yüzölçümü 7.874.77 km², rakımı 1229 m. dir. Niğde topraklarının aşağı yukarı üçte birini dağlık, dalgalı arazi ve yaylalar teşkil eder. İlde karasal iklim egemendir. Yıllık sıcaklık ortalaması 11 °C, yıllık yağış ortalaması ise 339 mm. dir.

İlin son sayıma göre nüfusu 305.861 dir. Önemli merkezlerle kara ve demiryolu bağlantısı mevcuttur. Her mevsiminde köy yolları ulaşımına açıktır. İlde elektriksiz köy yoktur.

Niğde nüfusunun % 68'i köy ve kasabalarda yaşamakta ve yaklaşık 40 bin aile geçimini tarımdan sağlamaktadır.

Toplam tarım arazisi 277.378 hektardır. Bu, il alanının % 35'ine tekabül eder. Tarım arazisi içinde tarla bitkileri 247.847 hektar, bağlar 4.903 hektar, meyve bahçeleri 21.201 hektar ve sebzelikler 3.427 hektar yer işgal eder. Tarla bitkilerinin 110.093 hektarı nadasa bırakılmaktadır.

Niğde ilinde çayır ve mer'alar da önemli bir yer tutar. Çayır ve mer'a alanı 370.911 hektar olup; bu il alanının % 47'si civarında bir rakamdır. Ancak ilin yarı kurak bir iklimin etkisi altında olması nedeniyle mer'alar oldukça fakirdir ve bozkır niteliğindedir.

İlde yetişen en önemli ürünler; buğday, patates, elma ve kuru fasulyedir. 1995 yılında 133.479 ton buğday, 1.022.279 ton patates ve 247.242 ton elma üretilmiştir.

Hayvancılıkta süt sığırcılığı ve süt koyuncululuğu başta gelir. İlde 59.262 adet sığır ile 499.896 adet koyun bulunmaktadır. Sığırların % 43'ünü yerli, % 57'sini de kültür ve kültür melezi sığırlar teşkil eder. Koyunların ise hemen hemen tamamına yakını yerlidir.

Ancılık da önemli bir iktisadi sahastır. 23.168 adet kovanın % 93'ü fenni kovandır. Niğde ili, ayrıca il dışından gelen göçer arıcılar için önemli bir konaklama yeridir.

Su ürünleri üretimi: Çamardı-Demirkazık'ta 25 ton, Çamardı-Dönmez işletmesinde 10 ton, Alihoca köyündeki 2 adet tesisten de 15 ton Alabalık üretilmektedir. Merkez ilçede 1 ton. Bor ilçesinde 1 ton olmak üzere toplam 52 ton dur.

Niğde ilinde 1995 yılı itibarıyla bitkisel ürünlerden 16.358.687.299.000.-TL ve hayvansal ürünlerden 5119660112000.-TL olmak üzere toplam 21478347411000.-TL gayri safi tarım geliri elde edilmiştir. Bunun aşağı yukarı 11.544.503.000.000.-TL sı elma ve patatesten sağlanmıştır.

İlimizde öteden beri elmacılık önem taşır ve Niğde'nin sim-

gesidir. Niğde deyince elma bahçeleri akla gelir, ancak, elma üreticisinin yetiştirmeden pazarlama aşamasına kadar birçok problemleri vardır. Niğde'de Amasya, Golden ve Starking çeşidi elma bahçeleri çoğunlukta ve ağaçlar yaşlanmış durumda özellikle Amasya ağaçlarının verimi düşüktür. Tarım İl Müdürlüğümüz bu konuya el atarak son yıllarda elma üreticilerini eski ağaçlara göre verimli olan bodur ve yarı bodur elmacılığa yönlendirmiştir. Bu amaçla 12 yıldır 30 bin kadar fidan getirilerek vadaşa bahçe kurmak üzere verilmiştir. Bu çalışmalara il özel idaremizin ve il genel meclis üyelerimizin önemli katkıları sağlanmıştır.

Elmayla birlikte Çamardı ve Ulukışla ilçelerimiz başta olmak üzere kiraz yetiştiriciliği kapama bahçe kurularak özendirilmektedir. Bu amaçla son iki yılda il Tarım Müdürlüğümüzün hazırladığı projeler çerçevesinde il özel idare finansmanı ile vatandaş katkısıyla 20 bin kiraz fidanı vadaşa verildi. Dağıtılan kirazlar birbirleriyle tozlaşabilen dölllenme problemi olmayan çeşitlerden seçildi. Akşehir, Napolyon, lanbert kirazı v.b.

Bu meyvelerden ilimizde başta şeftali, kayısı, armut ve ceviz gibi son yıllarda araştırma enstitülerinin ve Ziraat fakültelerinin önerdikleri verimli çeşitlerden de bahçe tesisleri artırılmaktadır.

Gerileyen bağcılığımız İl Müdürlüğümüzce özellikle ele alındı ve yeni bağ tesisleri için Manisa'dan ve diğer bölgelerden özel idare kanalıyla ve vatandaş katkısıyla son yıllarda 150 bin çubuk getirilerek vadaşa bağ tesisi yapıldı.

Niğde ilimizde patates bitkisi son yıllarda damgasını vurmuştur ve önemli pazara yönelik üretimi yapılan bitki konumuna gelmiştir. Patates üretimimiz dekar başına ortalama 4.300 kg. ancak yer yer 6 tonun üzerine çıkmaktadır. Dekara verimde ilimiz Avrupa verilerinin üzerindedir. Ancak üretilen patatesin amaca uygunluğu depoya dayanıklılığı standartla edilerek pazarlanması, patates üreticilerinin dekar fazla gübre kullanmaları kullanılan bu gübrenin son limitine karşı üretilen patatesin son limitinin aynı oranda artmadığı yani fazla gübre kullanmanın girdi masraflarını artırma ve kaliteyi olumsuz yönde etkileme gibi önemli problemleri var.

İl Müdürlüğümüz Ankara Tarla Bitkileri Araştırma Enstitüsü ile Konya Selçuk Üniversitesi ve Ankara Ziraat Fakültesi ile bölgede bilhassa uygun gübre dozu kullanımı ve sulama depolama konularında önemli çalışmalar yapmıştır ve sonuçları çiftçi eğitim programlarıyla çiftçiye intikal ettirilerek patatesi yetiştirme tekniği ile ilgili sorunları çözülmeye çalışılıyor.

Patatesin en önemli sorunu pazarlama. İlimizde 1995 yılında

22 hektar alanda yapılan üretim, 1996 yılında % 15 artarak ilimizin Altunhisar bölgesinde de önemli alanlara patates ekilmiştir. Patatesin en önemli problemi olan standardizasyon ve pazar probleminin çözümü için Niğde ve Nevşehir illerimizde patates üreticiler birliğinin kurulması ve bu birliğin başlangıçta kendi ayakları üzerinde duruncaya kadar devlet tarafından desteklenmesi gerekir.

Böyle bir birlik, elma için de ve hayvan üreticileri için de gereklidir.

Birlik üretim planlaması yaparak pazar isteğine göre teşviklerle ve kısıtlamalarla üretimi yönlendirecek ana sözleşme içeriğiyle kurulmalıdır.

Hububat, ilimizin üçüncü derecede önemli bitki türüdür. Son yıllarda bölgeye il müdürlüğümüz kanalıyla getirilen yeni sulu ve kırıç çeşitler sayesinde üretim dekara 150 kg. dan 250 kg civarına yükseltilmiş, sulu çeşitlerde 600-700 kg./dekar ürün rahatlıkla alınabilmektedir.

Hayvancılıkta ilimizde mevcut potansiyel Tarım potansiyelinin % 24 ünü oluşturuyor. Hayvaların % 42 si yerli ve düşük verimli ırklar, % 46 sı kültür melezi orta verimli, % 12 si kültür ırkı.

İlimizde İl Müdürlüğümüz patates üreticilerinin bir bölümü ve diğer üreticileri tarımın sigortası olan hayvancılığa yöneltme çalışmalarını artırmıştır.

Son yıllarda 30 köy ve kasabada Tarımsal kalkınma kooperatifleri kurularak hayvan üreticileri teşkilatlandırıldı ve 8 kooperatife 1995 ve 1996 yılı içinde 1000 saf kültür ırkı simental ve holstein getirilip çiftçilere verildi ve son 1 yılda ilimize 700 modern büyükbaş hayvan barınağı yapıldı ve 25 kooperatifimizin projeleri Tarım Bakanlığına teklif edildi Bakanlıkça uygun bulunan bu projelere yine Tarım Bakanlığı tarafından kaynak sağlanabilirse ilimize 1996 sonuna kadar ve 1997 başına kadar 5000 baş kültür ırkı süt ineği ve 2500 adet modern ahır yaptırılacak bu amaçla ilimize istediğimiz programa aldığımız para 1 trilyon TL dir.

Bu yıllık % 17 faizli kredi ile geldiği vakit ilimize ilerki yıllar için bölgesinde hayvan ıslah merkezi yani damızlık nüve yetiştiren bir il haline gelecek tabii ilin süt üretimi günlük hayvan başına 8-

10 kg dan 20-25 kg ma ulaşacak yine üreticimiz kestiği besi sığından 100-150 kg karkas yerine 250-350 kg karkas alabilecektir, yan et ve süt miktarları önemli ölçüde artacak. Hayvancılığın pazar problemi yoktur. Bu bakımdan üreticiler olabildiğince bu sahaya teşvik edilmelidir. Teşviğin en iyi yolu düşük faizli ve uzun vadeli kredilerin devam ettirilmesidir.

İlimizde ilerki yıllarda istihsal edilecek sütün işlenmesi için orta ölçekli mandıracılığı il müdürlüğümüz teşvik etmekte bu konuda tüm kuruluşların katkılarına ve ilişkilerine ihtiyaç vardır.

Kooperatif projelerinin bir önemli yanı da toplu damızlık yetiştiricilerine her türlü veterinerlik hizmetlerinin ve yem bitkisi ekiminin teşviki ve diğer kültürel hizmetlerinden daha kolay sağlanmasıdır. Ayrıca her türlü girdiler kooperatif kanalıyla daha ucuza ve istenilen süratle sağlanabilmektedir.

Kooperatif projeleri dışında İl Müdürlüğümüz dış kaynaklı ve iç kaynaklı projeleri uygulamaya sokarak yine son iki yılda 1888 baş kültür ırkı süt sığıri getirerek fert bazında çiftçilere dağıtmıştır. Fert bazında ilimize 256 modern barınağa sahip işletme kazandırılmıştır.

Koyuncululuğumuza da il müdürlüğümüzce el atılarak ivesi ırkı ile bölge akkaramanlarında ıslah çalışmalarına başlandı, çalışmalar sürüyor.

Gelişen hayvancılığın yanında ilimiz hayvancılığının girdilerinin % 70 ini oluşturan kaba yem problemimiz ve kesif yem problemimiz ele alındı. İlimizin 370 bin 492 ton kaliteli kaba yem ihtiyacı var ve ilimizin yem bitkilerine ayrılan arazi miktarı toplam tarım arazilerimizin % 1'ne yaklaşmaktadır. Bu oran ülke ortalamasının altında ve ilerlemiş ülkelerin 1/20 si kadardır.

İl Müdürlüğümüz çayır, mera, yem bitkileri projesini merkez ve diğer ilçelerde çayır mera yem bitkileri projesini başlatmıştır. Slaj yapımını özendirmek gayesiyle yemlik mısır ekimi bu yıl 50 çiftçiyle beklediğimizin çok üzerinde bir katılımla başlamıştır. Bakanlığımız ve il özel idaresinin kaba yem sorununu çözmede bize önemli katkılar sağlamaktadır.

Gelişen hayvancılıkla beraber kesif yem ihtiyacında artmakta, Niğde'mize özel sektör veya çiftçi teşkilatlarıncı 2 adet yem fabrikası kurdurma çalışmalarımız sürmektedir.

Hülâsa ilimiz tarımı, Dünyadaki ve özellikle ülkemizdeki gelişen tohum sektörü başta olmak üzere diğer tarımsal konulardaki gelişmelerle birlikte önemli değişimler yaşamaktadır.

Ve bu tarımsal değişim aşamasında ilimizi tarımsal sorunları ülke tarımsal sorunlarıyla paralellik arzietmekte dolayısıyla ilimizin tarımsal sorunlarını çözme noktasında lokal çalışmalarla ve lokal çözüm önerileriyle birlikte ülkesel çapta alınan üst düzey tedbirler ve geliştirilen ülkesel plan ve programlara ihtiyaç vardır.

Bu plan ve programlar kısaca arazilerin toplulaştırılması, çiftçileri bağlar tarzda çiftçi örgütlerinin (birliklerinin) kurulması ile ilgili yasa ve teşvik tedbirlerinin alınması, üretim planlamasının dış ve iç pazara göre yapılması ve ayrıca sözleşmeli çiftçi modelinin desteklenmesi ve tarımsal sanayinin teşvik edilmesi, tarım nüfusunun azal-

NIĞDE PATATES ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

İsmiagem BAŞYAZICI

Bilindiği üzere patates bitkisi ülkemizde uzun yıllardan beri aile işletmeciliği şeklinde yapılmaktadır. Özellikle 1987'li yıllardan sonra ticari bir hüviyet kazanmış olup NIĞDE-NEVŞEHİR-BOLU illerinde sistem belirli ölçüde rayına oturmuştur.

Patates bitkisinin ülke genelinde bir dizi problemi vardır. Bu problemleri 4 başlık altında toparlayarak çözüm önerileri geliştirilecektir.

- 1- TOHURLUK AŞAMASINDAKİ,
- 2- YETİŞTİRİCİ AŞAMASINDAKİ ,
- 3- FİNANSMAN KONUSUNDAKİ,
- 4- PAZARLAMA KONUSUNDA Kİ PROBLEMLER

Patates üzerinde söz sahibi olan HOLLANDA-ALMANYA gibi ülkelere baktığımızda, tüketimi çeşitlenerek tüketim amacına uygun çeşitlerin ıslahı ve programı üzerinde durmuşlardır. Biz de ikibinli yılların Türkiyesi olarak, patates bitkisini çuvalın ve tencerenin dışına çıkarmak zorundayız. Çok acı ama gerçek şu ki bugün ülkemizi temsil edecek ulusal çerçevede tescilli yapılmış bir tek patates çeşidimizin daimi olmayışı şapkamızı önümüze koyup düşünmenin zamanın geçtiğini bilmemiz gerekir.

Kuruluşumuz 1985 yılında Patates Üretme İstasyonu olarak faaliyet göstermeye başlamış 1996 yılında "PATATES ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNE" dönüşmüştür. Patatesle ilgili bir taraftan tohumlu üretimini sürdüren diğer yandan da Araştırma ve Adaptasyon çalışmalarını yapmıştır. Bugüne kadar 165 çeşit ve klonda çalışma tamamlanmıştır.

Ülke olarak patatesi hayatımızın vazgeçilmez bir bitkisi gözüyle bakarak kısa orta ve uzun vadede uygulamaya konmak üzere bir dizi araştırma projesi ele alınacaktır. Bugün ülkemizde 4.5-5 milyon ton dolayında bir üretim söz konusu olup üstelik bir çok kullanım alanı bulunan bu bitkiye daha yakından sahip çıkma anlayışından hareket etmek zorundayız.

TARİHÇESİ

Kuruluşumuz 1938 yılında Türk-Alman işbirliği ile elma fidanlılığı olarak kurulmuş, 1957 yılında Damızlık civciv üretim programı eklenmiş, 1985 yılında "NIĞDE PATATES ÜRETME İSTASYONU" Olarak yeniden düzenlenmiş 22.02.1996 tarihinde ise "PATATES ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ" MÜDÜRLÜĞÜNE dönüştürülmüştür.

ENSTİTÜNÜN BÖLGE İÇİN ÖNEMİ VE SORUMLULUK ALANI

Türkiye bütün mevsimleri bir ülke olmanın avantajını iyi kullanmak zorundadır. Ülkemizde patates turfanda-ortaturfanda ve kışlık olarak yetiştirilmektedir.

Ülkemizde yıllık patates üretimi 4.5-5 milyon ton dolayında olup bunun 2-2.5 milyon tonunu sadece Niğde ve Nevşehir illeri gerçekleştirmektedir. Özellikle bu iki ilde yapılan üretim tamamen ticari bir hüviyet kazanmış olup pazarlamada dünya pazarlarına açılmaktadır. Bu iki ilde hayat patatese bağlıdır. Patates pazarının tıkanmış yıllarda tüm ticari faaliyetler tıkanma noktasına gelmektedir.

Türkiye'de patates bitkisi konusunda tek araştırma enstitüsü olması nedeniyle ülke genelinde sorumluluk taşımaktadır.

ENSTİTÜNÜN GÖREVLERİ

- 1- Patates bitkisinin politikasını oluşturmak.
- 2- Patates kullanımı alanları ve yapılacak yatırımlar konusunda her

tür bilgiyi araştırıp toparlayıp arşivlemek. Bu konuda yatırım yapacak kişi ve kuruluşlara rehberlik etmek.

3- Tamamen yurt dışından ithal edilen tohumluk problemlerini çözmek ve yeni başlangıç materyallerini bularak üretime sunmak.

4- Örgütlü bir çiftçi modelini ortaya koymak için öneriler geliştirmek.

5- Üreticilerin ekimden pazara kadar patatesle ilgili tüm konularına el atarak daha ekonomik ve pazar değeri yüksek ürün almasını sağlamak.

6- Çiftçi düzeyinde eğitim ve yayım programları yapmak.

7- Meslek için eğitim programları düzenleyerek yetişmiş teknik eleman potansiyelini oluşturmak.

8- Ülke genelindeki araştırmalarda kendi çalışma alanlarına giren konuları belirleyerek katılmak

9- Sonuçlanan araştırma projelerini yayınlamak ve teknik eleman eğitim programı hazırlamak.

10- Araştırmalar sonucunda elde edilen bilgilerden uygulamaya ve rülecek olanları "TEKNİK TALİMAT" haline getirerek yayım kuruluşlarına intikal ettirmek.

ARAŞTIRMA KONULARININ SEÇİMİ

Araştırma konuları değişik kaynaklardan Enstitüye aktarılan ve çözüm bekleyen sorunların yanı sıra, araştırmacıların kendileri belirlediği konular arasından seçilecektir. Araştırma konusu belirlendikten sonra projelendirilecektir.

Araştırma komitesinde Araştırmaya neden gerek duyulduğu bölge ve ülke açısından ekonomik önemi, projeden neler beklendiği tahmini tamamlanma süresi kaynak ve kullanım gibi hususlar konusunda görüşülüp tartışıldıktan sonra "ARAŞTIRMA MASTIR PLANI" çerçevesinde çalışmalara başlanılır.

BÖLGESEL SORUNLAR

1- Türkiye'ye ithal tohumluk patates girmesiyle beraber önemli derecede ürün artışı olmuştur. Ancak bunun kontrol ve denetim yetersizliği nedeniyle telafisi mümkün olmayan sorunları da beraberinde getirmiştir. (Hastalıklar)

2- Gereken koordinasyon sağlanamaması nedeniyle veya işin değişik ellerden yürütülmesi nedeniyle "ANAÇ" kademedeki ithal edilen tohumluk patatesin büyük bir kısmı mutfağa yönelmektedir.

3- Ülkemizde aile işletmeciliği şeklinde yapılan patates üretimi NIĞDE-NEVŞEHİR illerinde ticari bir yapıya kavuşmuştur. Bugün Türkiye üretiminin %45-50'sini oluşturan bu iki ilin patatesle ilgili bir dizi sorunu mevcuttur.

4- Artık patates ülkemizde önemli bir potansiyel üründür. Sadece Niğde ve Nevşehir illerinde ticari patates üretimi 2 milyar kg. dir. Ortalama kilo fiyatı 10 bin liradan 20 trilyon Türk lirası bir girdi sağlar.

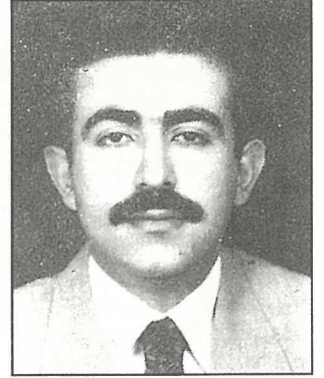
5- Bölgede aşırı ölçüde kullanılan gübre toprak yapısını hızlı bir şekilde bozmamaktadır.

6- Patates ihracatına yönelmek için çeşit kargaşası yaşanmaktadır. Bunun suratle pazara yönelik çeşit safiyetinin sağlanması gerekiyor.

7- Yetiştirici aşamasında çok önemli yanlışlıklar yapılmaktadır. Ekimden depoya kadar üretici kendi teknolojisi içerisinde hareket etmektedir. Örneğin bugün en iyimser tahminle yılda % 20 dolayında bir depo kaybı sözkonusudur.

ULUKIŞLA TARIMSAL ÜRÜNLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ PROJESİ

Hasan Basri GÜZELOĞLU
Ulukışla Kaymakamı

İlçemiz köy ve beldelerinin katılımlarıyla kurulan, 12 Ocak 1994 Tarih ve 5246 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla tüzel kişilik kazanan "Ulukışla Köy ve Beldelerine Hizmet Götürme Birliği"imiz, ilçede yetişen tarımsal ürünlerin hakettiği fiyatları bulması ve tamamı tarımla istigal eden yöre halkının emeğinin tam anlamıyla karşılanması için tüzel kişilik kazanır kazanmaz tarımsal ürünlerin değerlendirilmesi projesini ortaya koyarak, ilçemizin köylerinde önemli ölçüde yetişen elma ve kiraz için pazar araştırmaları yaparak, bu ürünlerin pazarlanmasında üretici ve tüketici arasındaki engelleri en aza indirmiştir. Böylelikle üreticinin, dolayısı ile tarımla uğraşan yöre halkının emeğinin en iyi şekilde değerlendirilmesi için yurt çapında ve yurt dışında tarım ürünleri ihraç-ithal eden firmalarla irtibat kurarak, 1994-1995 yıllarında önemli ölçüde bu firmalarla birlikte alım yaparak, çiftçinin ürününün peşin para ile pazarlanmasını sağlamıştır.

Köy ve Beldelere Hizmet Götürme Birliğimiz, 1994 yılında kiraz ve elmanın yoğun olarak yetiştiği ilçemizin **Aktoprak, Çiftehane ve Darboğaz** beldeleri başta olmak üzere **Alihoca, Emirler, Gümüş, Koçak, Elmalı, Katrancı, Ardıçlı, Horoz, Çifteköy, Maden ve Porsuk** köylerinde 150 ton kiraz 200 ton elma ve 50 ton vişne alımı yapılarak, yapılan satış sözleşmesi içeriğinde teminat alınarak anlaşma yapılan firmalara bu tarımsal ürünler pazarlanmıştır.

1995 yılında "Tarımsal ürünlerin Değerlendirilmesi Projesi" daha da genişletilerek uygulanmaya konulmuş, piyasa şartları içerisinde yapılan araştırmalar sonucunda en yüksek getiri ve kazancı sağlayacak üç firma ile anlaşma yapılarak yukarıda anılan üretim merkezlerinden toplam **310 ton kiraz, 250 ton elma ve 60 ton vişne olmak üzere 620 ton tarımsal ürün**

Kaymakamlığımız aracılığı ile pazarlanmış değerlendirilmiş olup, bu ürünlerin karşılığı olarak peşin 12 milyar TL'si girdi sağlanmıştır.

Bu proje içeriğinde, temel hedefimiz piyasa koşulları içerisinde ve üretici birlikleri (Köy ve Beldelere Hizmet Götürme Birliği) aracılığı ile çiftçilerimizin ürettikleri ürünleri en yüksek değerde alıcı bulması ve hakettiği değeri elde etmesidir. Temelde Türk tarımının önemli meselelerinden olarak gördüğümüz ürünlerin değerlendirilmesi ve pazarlanması sürecinde, ilçemizde gerçekleştirilen bu proje sağladığı maddi kazanımların yanısıra "Çağdaş İnsan, Örgütlü İnsandır" gerçeğini birkez daha vurgulayarak bu bilinci üreticilerimize kazandırmıştır.

Birliğimiz bu proje ile tüm üreticileri çatısı altında birleştirmiştir. Böylelikle birlik öncesi dönemlerde yaşanan üretici aleyhine olan mal alım-satımı, tartımı, kalitelendirilmesi, fiyat belirlenmesi ve fiyatın ödenmesi konularında birliğimiz tüm güvence ve denetim mekanizmalarını kurarak toplu pazarlık avantajı ile köylümüze üreticimize en yüksek geliri sağlamıştır.

Öte yandan üreticiye üretim ve sıkışık dönemlerinde kredi-nakit para yardımı, ilaç ve tohum gibi aynı yardımlarda yapılmıştır. Üretici vatandaşlarımızın birliğimize devrederek satımı ve değerlendirilmesini istediği mallar için gerek yurtiçi gerekse yurt dışı piyasa ve rekabet imkanları araştırılarak en yüksek getiri elde edilmiştir. Bu çalışmalara ve sonucuna bir örnek olarak, son iki yıldır Çukurova bölgesinde alımı yapılan napolyon cinsi kirazın piyasa başlangıç (taban) fiyatının Ulukışla Köy ve Beldelere Hizmet Götürme Birliğimiz tarafından belirlendiğini söylemek yeterli olacaktır.

Tahsin KİTAPÇI
İktisat Doktoru

ELMA PARA ETMİYOR

Bahçemde dinlenirken, komşum Behiye Güngör elinde bir naylon torba elmayla geldi. Niğde elması, gayet iri ve renkli elmalar, komşumuz Hüseyin efendinin yetiştirdiği ve inanılması güç fiatla sattığı elmasından numune idi.

Sayın komşum Hüseyin Demirkol, seni bütün taktirlerimle tebrik ederim. Ben Niğde'ye Paşabağındaki bağ komşumuz İspiro Kevençioğlu'nun getirdiği üç elma aşısından birini diken ve yetiştiren bir dedenin (Kitapçı Hacı Osman) torunuyum. Dedem yetiştirdiği elmanın 3 heyini (120 Kg.) 2 altın liraya satardı.

Babam Niğde'de toprakaltı suyu çıkarmak için su motoru kuran, elmayı Avrupa piyasasında pazarlayan bir firmanın aracı olmuştum. Avrupalı tatlı olduğu için elmamızı tutmadı. Ben pazarı doğuda aradım. Bağdat, Şam, İskenderiye, Kahire, Mekke ve hatta Hartum'da elmamızı sattım ve para kazandım. İskenderiye'ye satılmak için, elmamızı böcek yumurtalarından temizlemek gayesi ile İtalya'dan Mühassıs getirip İstanbul'da tesisat kurarak temizledim. Zira Mısır 1950 lerde kendi mahsüllerine yabancı haşarat gelmesin diye sıkı tetbirler almıştı. O tarihte mücadeleye gerekli önem verilmekte idi. Türkiye'mizde de ilk bu temizlemeyi yapan ben oldum.

Kazandım, standart sandıklara (20 kg. lık) elmanın her birini firmanın antetli renkli kağıtlarına sararak ambalajladım.

Değerli Hemşehrilerim, el-

ma para etmiyor diyorlar, pazar bulmak için Ticaret Odası ve Ziraat Odası ile işbirliği yaparak çaba göstermek gerekmektedir.

Elma bahçelerimizi tekniğine uygun imar etmek, zamanında ilaçlamak, kaliteli elma yetiştirmek pazar bulmak için çok önemlidir.

50-60 yıl önce bahçelerimizde küçük istasyonlar kurmuştuk. Ziraat Fakültesi hocası buradaki haşaratın yaşamını takip eder, hangi gün hangi ilacın yapılacağını ilan ederdi. Ayrıca toprağımızı tahlil ettirerek, hangi gübreye ihtiyaç olduğunu tesbit ettirirdik. Gübrelemeyi bu esasa göre yaptırırđık. Ağaçlarımızın gövdesini kireç badana yaparak haşarattan korurduk.

Fabrikaların atık suları ile kirlenen hava ile yetişen, yapmacık olarak ilaç kırmızısı kokusuz, lekesiz elmalar ile rekabet çaresi aranmalıdır.

KISSADAN HİSSELER

YARDIMI SAĞLIĞINDA YAP!

Hüseyin ÇELİK
Niğde Eski Milletvekili

Çok çalışkan ve işini bilen Niğde'li Ali Dayı, çalışmasıyla büyük bir servet yapmıştır. Ağır bir hastalığa yakalanmış ve kendisinden ümidi kesmiştir. Ölümü hiç düşünmediğinden yapmayı tasarladığı hayır işlerini de yapamamanın üzüntüsü içindedir. Tek çocuğu, oğlu Osman'ı yanına çağırıp;

—Oğlum vaziyete göre ben yolcuym, vasiyetimi iyi dinle ve yerine getirmeye çalış. Ölümümde Hocaefendi cenazemi yıkayınca kefenleme sırasında eski çoraplarımdan birisini ayağıma giydirdi talimatını verir.

Vakit gelir Ali Dayı vefat eder. Cenazesi çok kalabalıktır. Cenaze defnedilmeye hazırlanırken, Hocaefendi ile Osman arasında bir mücadeledir başlar. Osman babasına sağlığında bile giymediği kaliteli yeni bir çorap giydirmeye uğraşmakta, Hocaefendi de "Böyle şey olmaz, cenazeye çorap giydiremezsin." diye direnmektedir. Mücadele uzadıkça uzamaktadır. Bu sırada cemaatin içinden Ali Dayı'nın yakın arkadaşı çıkar ve Osman'ı,

— Babandan sana yazılmış bir mektup var, der ve mektubu uzatır. Mektup, Ali Dayı'nın sağlığında yazıp cenaze merasimi sırasında Osman'a verilmesi için arkadaşına verilmiş bir mektuptur. Osman mektubu açar;

—Oğlum görüyorsun öbür dünyaya giderken insana eski bir çorabı bile çok görüp giydirmiyorlar. Sağlığımda kazandığım ve olduğu gibi sana bırakmak zorunda kaldığım bu serveti, hayır işlerinde kullanmayı sakın ihmal etme. Çünkü ölümün ne zaman geleceği belli olmuyor diye yazmaktadır. Baba oğluna bu vasiyet mektubu ile ders vermiştir.

.....

Peygamber Efendimiz (S.A.S.) zamanında Mekke'de bir kişi vefat etmiştir. Çocukları babalarının hayrına bir dam (ambar) dolusu hurma dağıtmışlardır. Bu haber Mekke'de kulaktan kulağa yayılmış ve Resul'u Ekrem (S.A.S.) inde haberi olmuştur. Ashabdan bir gurupla ölü evine ziyarete giderler. Taziyyette bulunulduktan sonra ev sahipleri dağıttıkları hurmaların dolu olduğu ambarı gösterirler. Burası kerpiçten yapılmış, sıvasız bir yerdir. Peygamber Efendimiz duvar aralığında mübarek elleriyle aldığı yarım bir hurmayı ashaba göstererek;

—Rahmetli sağlığında şu yarım hurmayı hayrına verseydi, çocuklarının dağıttığı dam dolusu hurmadan daha hayırlı olacağını buyurdular.

.....

Bir Çin Filozofu "Ekin ekersen bir mahsül alırsan, ağaç dikersen on yıl mahsül alırsın, insana yatırım yaparsan en az yüz yıl bu yatırımın faydalarını görür, mahsülünü alırsın" demektedir.

Netice de insan fanidir. Dünyadan göç ederken de hiç kimsenin bir şey götüremeyeceği bir gerçektir. Kazanılan servetin çarçur edilmeyen, toplumun selameti ve huzuru için varlıkları ve yoksullar arasında dengenin kurulmasında harcanması, insanı huzura kavuşturan en uygun harcamadır.

İşte, muhterem ve sevgili hemşerilerim, Başkent-NİĞDE VAKFI yönetimi olarak, başta Ankara ve Niğde de olmak üzere muhtelif üniversitelerde okuyan 60-70 üniversite öğrencisine burs vermekle insana yatırım yapma yolundayız.

NİĞDE VAKFI BANKA HESABI

T.C. Ziraat Bankası Bulvar Şubesi
Hesap No: 223176 ANKARA

BURS VE EĞİTİM YARDIMI İÇİN HESAP NO

T.C. Ziraat Bankası Bulvar Şubesi
Hesap No: 224089 ANKARA

Ali İhsan BEYHAN

MUSA EMMİNİN DÜŞÜ (*)

Toros'un Emen ovasına bakan eteklerine Bor ilçesinin köyleri serpilmiştir: Bahçeli, Kemerhisar, Havuzlu, Karamahmutlu, Gökbez, Kaynarca, Karacaören, Halaç, Kılavuz. Yaz başlarında bu köylerin üzerindeki yüksek dağların karları erimeye başlayınca bir de bakarsın, dolu karışık bir sıkı yağmur bastırır. Elma Deresi'nden aşağıya hemen SEL yürür... Bu sel Halaç köyünün üzerindeki Kılavuz Deresi'nden gelen selle birleşince dere yatakları almaz olur. Kütüleyerek akar, önüne ne çıkarsa taş, kaya, ağaç, insan, hayvan... sürükler, götürür.

Sel gürleyerek yarım saate kalmaz, bağırışma, çığırışma arasında Bahçeli köyünü basar. Eski dere almayınca Karğın üzerinden Bozyer Bağları'na yürür. Dereyi dolduran selle köyün evleri, tarlaları, sebze bahçeleri bir anda boz bulanık sel sularının altında kalır. Gittikçe yığınlaşan sel kollara ayrılır. Boyalık, Oluk sokağı, Tatar sokağından hızla aşağıya doğru yol bulup akar; Kemerhisar'ın Meymenderesi'nde gölleşir. Burayı doldurduktan sonra Çayır mahallesinden Emen ovasına düşerek dağılır, kırılır, düzlükte kaybolur.

Selin arkası ancak bir hafta sonra kesilir. Birikip kaldığı yerlerde sakız gibi kırmızı bir çamur bırakır, millediği sebze bahçelerini dümdüz eder. Şiddetle akarken ekinlerin, taze dikmelerin üstünden aşar. Arkaları tümüyle doldurur. Getirdiği koca koca kütükleri, taşları yatağına yığar.

Bu durumda köylünün ağzını bıçak açmaz. O günlerde kahvede olanlar Musa Emmi'yle yarenlik etmektedirler.

Musa Emmi: "Bunca zarar ziyandan önce size hep söylüyordum: Kara Tepe'nin arkasından bent tutup seli Kurtizi'nden Karaova'ya akıtalım diye. Ama o zamanlar beni dinleyen olmadı.

Babaoğlan: "Musa Emmi, Muhtar Ziya herkesin zarar ziyanını gelip yazmaları içi dün ilçeye, bugün de ile gitmiş.

Köy bekçisi Cemal: "Ben akşam muhtarın yanındaydım. O, sel yatağının değiştirilmesi işini de anlatacaktı. Hem de baraj işini...

Musa Emmi: "Bak sen, aferim Muhtara. Şöyle bir güzel anlatmalıdır: Yayla yolundaki Elma Deresi'nin özü Cölü'nün ağlının olduğu yerden boğulacak. Şu bizim köye gelen sel yukarıda Kırkpınar'a doğru koca bir göl olup birikecek. Böylece azgın sel dizgine alınacak. Ka-

pağı açılınca da artık Emen ovasına dek her yer kandıra kandıra bir güzel sulanacak.

Babaoğlan: "Amma ne güzel olur ha... Biz o günleri görecek miyiz dersin Musa Emmi?.."

Musa Emmi: "Bizimki düş Babaoğlan, düş. Amma, bu düşlerin gerçek olduğunu yaşayanlar görecektir... Benim asıl büyük düşümün ne olduğunu biliyor musunuz siz? Nereden bileceksiniz. Anlatayım da dinleyin: Demirkazık dağının eteğinden fışkırıp çıkan TOTARİ suyunu göreniniz var mı?

Emekli öğretmen Kazım Kaya: "Ben gördüm Musa Emmi. Ereğli'nin İvriz çayı gibi kayaların altından bolca çıkan buz gibi bir su."

Musa Emmi: "Doğru Kazım bey. Totari'ye az ilerde Narpız Boğazı'ndan gelen su da karışır, nice nice pınarlar da karışarak ECEMİŞ çayı oluşur. İşte o Ecemiş çayı Torosların arasında Seyhan'la denize döküleceğine ARMUTLU BELİ'nden bizim bu yöne çevrilip akıtılıverse.. diyorum.

Babaoğlan: "Tünelle mi Musa Emmi?"

Musa Emmi: "Niye olmasın... EVERDİ" den aşağı A diyaman, Kalaygöl, Havuzlu, Çukurekinlik'ten Salmanlı'ya doğru aksın, sulasın gelsin.

Babaoğlan: "Yukarıda Karacaören, Karamahmutlu toprakları da sulanır."

Bekçi Cemal: "O su gelse, valla o vadadaki Narazan, Badak, Çukurkuyu, Kızılca, Zengen'in arazileri bile sulanır. Bitmez, koca Ecemiş'in suyu, bitmez.

Kahveci Muzaffer: "İşte o zaman mamur (bayındır) olur Niğde, Bor yöresi.

Emekli Öğretmen Kazım Kaya: "Musa Emmi'nin büyük düşü gerçek olduğu zaman buralarda neler bitmez, neler yapılmaz, neler olmaz ki... Kalkınmayı siz, asıl o zaman görün.. Yeter ki bu konu baştakilere iyi, güzelce anlatılsın, açıklansın, kafalarına yatsın...

Musa Emmi: "Başbakanın yolu bu tarafa düşse kesin önüne çıkacağım. Beni dinle Başbakanım diyeceğim.. Düşümüzü boşa çıkarma diyeceğim.. Tez, öteki gelişinde, temeli at diyeceğim...

Ordakiler: "Hiç çekinme, de! Musa Emmi. Biz arkadayız...

(Bu yazı senaryo olarak, 2 Mart 1966 da Devrim gazetesinde, aynı yıl Ankara Radyosu "Ocakbaşı" programında yayınlandı.)

NIĞDE İLİ KAMU SAĞLIK KURULUŞLARI VE ÇALIŞMALARI

Dr. Yılmaz YÜCEL
Il Sağlık Müdürü

Sağlık insanın ruhen, bedenen ve sosyal çevresi yönünden tam bir iyilik hali içinde olmasıdır. Hiçbir şey insan sağlığından daha önemi değildir. İşte bu sebeple Sağlık Bakanlığı ve İl Sağlık Müdürlüğümüz vatandaşların eşit şartlar ve geniş imkânlarla sağlıklarını korumak, sağlık düzeyini yükseltmek, doğuştan veya soradan olma eksiklikleri gidermek, sağlık durumunun sürekliliğini sağlama çabalarını kapsayan bir hizmet vermektedir.

Halka bu hizmetin daha etkin ve verimli bir şekilde aktarılabilmesi için Niğde'de sağlık yatırımlarına önem verilmektedir.

İlimizin Sağlık Müdürlüğü 1996 yılı toplam proje sayısı 60 olup; bunun 6'sı Devlet Hastanesi, 1'i Hastane ek binası, 17 adet Sağlık ocağı, 2 adet Sağlık Ocağı lojmanı, 24 adet Sağlık Evi, 2 adet Sağlık Merkezi, 1 adet Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi, 1 verem savaş dispanseri ile 6 büyük ve küçük onarımdır.

Bu 60 projenin toplam tutarı 1.100.000.000.000.-TL olup ilk 9 aylık dönemde bu paranın 500.000.000.000.-TL'sini kullanarak 16 proje tamamlanmıştır. Bunlar 5 adet Sağlık Ocağı, 10 adet Sağlık Evi, 1 adet Sağlık Ocağı lojmanı 1 adet büyük onarım ve muhtelif küçük onarımlardır.

1997 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından 4 Sağlık Ocağı ve 7 adet Sağlık Evi programa alınmıştır.

İl Sağlık Müdürlüğü büyesinde 3 adet Devlet Hastanesi, 2 adet Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi, 1 adet verem savaş Dispanseri, 1 adet Sağlık Merkezi, 65 Sağlık Ocağı, 173 Sağlık Evi personeli ile hizmet vermektedir.

NIĞDE DEVLET HASTANESİ

1 Başhekim Üroloji Uzmanı, 1 Hastane Müdürü, 2 Üroloji Uzmanı, 1 İntaniye Uzmanı, 3 Hariciye Uzmanı, 2 K.B.B. Uzmanı, 3 Çocuk Hastalıkları Uzmanı, 1 Çocuk Cerrahisi, 2 Kadın Doğum Uzmanı, 3 Dahiliye Uzmanı, 1 Nöroloji Uzmanı, 2 Psikiyatri Uzmanı, 2 Ortopedi Uzmanı, 3 Radyoloji Uzmanı, 1 Fizik Tedavi Uzmanı, 1 Beyin Cerrahisi, 2 Göz Hastalıkları Uzmanı, 1 Patoloji Uzmanı, 1 Göğüs Hastalıkları Uzmanı, 1 Anestezi Uzmanı, 1 Cildiye Uzmanı olmak üzere toplam 34 Uzman Hekim, 5 Diş Tabibi, 2 Eczacı, 23 Laboratuvar Teknisyeni, 1 Biyolog, 14 Röntgen Teknisyeni, 8 Diş Protez Teknisyeni 1 Anestezi Teknisyeni, 79 Hemşire, 1 Baş Hemşire, 6 Hemşire Yardımcısı, 54 Ebe, 2 Hastane Müdür Yardımcısı, 2 Başhekim Yardımcısı, 80 diğer personel ve 12 Pratisyen hekim, toplam 340 personel ile 24 saat acil servis hizmeti vermektedir.

BOR DEVLET HASTANESİ

1 Başhekim Çocuk Hastalıkları Uzmanı, 1 Hastane Mü-

dürü, 1 Kadın Doğum Uzmanı, 1 Dahiliye Uzmanı, 1 Nöroloji Uzmanı, 1 Göz Hastalıkları Uzmanı, 4 Genel Cerrah, 1 K.B.B. Uzmanı, 1 Ortopedi Uzmanı ve 5 Pratisyen Hekim, 3 Diş Tabibi, 1 Eczacı, 1 Diş Teknisyeni, 10 Laboratuvar Teknisyeni, 8 Röntgen Teknisyeni, 3 Narkoz Teknisyeni, 10 Sağlık Memuru, 1 Baş Hemşire, 25 Hemşire, 34 Ebe ve diğer personel olmak üzere toplam 133 personel ile 24 saat acil servis hizmeti verilmektedir.

ULUKIŞLA DEVLET HASTANESİ

1 Başhekim Kadın Doğum Uzmanı, 1 Hastane Müdürü, 1 Diş Tabibi, 1 başhemşire, 8 Hemşire, 11 Ebe, 2 Narkoz Teknisyeni, 5 Laboratuvar Teknisyeni, 4 Röntgen Teknisyeni, 4 Pratisyen Hekim ve 15 diğer personel olmak üzere 53 personel ile 24 saat Acil Servis Hizmeti verilmektedir.

Çamardı Sağlık Merkezinde 1 Dahiliye Uzmanı, 2 Pratisyen Hekim, 1 Hemşire, 1 Diş Tabibi, 1 Sağlık Memuru, 3 Laboratuvar Teknisyeni ve 5 diğer personel olmak üzere toplam 21 personel ile 24 saat hizmet vermektedir.

200 Yataklı Niğde Devlet Hastanesinde en son teknolojik cihazlarla donatılmış Hemodiyaliz merkezi, Bilgisayarlı Tomografi, Mamografi Yoğun Bakım Merkezi, Röntgen Üniti ve Laboratuvar bulunmakta, her türlü tahlil yapılabilmektedir. 1996 yılı ilk 11 ayında Dializ Merkezinde 33 hastaya 2420 seans tedavi uygulaması yapılmıştır. Ayrıca 80 hastaya Mamografi, 2942 hastaya Bilgisayarlı Tomografi, 23.280 hastaya Röntgen çekimi yapılmıştır. Hastanemizde 857 büyük ameliyat, 651 orta ve 290 küçük cerrahi müdahale uygulanmıştır. 1996 yılı ilk 9 ayında Niğde Devlet Hastanesinde 1997 doğum yaptırılmıştır. Bugüne kadar 158.771 hastanın muayene ve tedavisi yapılmıştır. Bor ve Ulukışla Devlet Hastanelerinde Röntgen üniti, Yoğun Bakım merkezleri, Laboratuvarları ve Diş Üniti ile hizmet vermektedir. 1996 yılı ilk 9 ayında Bor Devlet Hastanesinde 278 büyük ameliyat, 272 orta ve 121 küçük cerrahi müdahale yapılmış 367 doğum gerçekleştirilmiştir. 1996 yılı ilk 9 ayında 35.931 hastanın muayene ve tedavisi yapılmıştır. 50 yataklı Bor Devlet Hastanesine 100 yataklı ek bina inşaatı devam etmektedir. Ayrıca bir Kadın Doğum Hastanesi ve bir Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi İnşaatı, Bor ilçesinde Fiziki Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi inşaatı halen devam etmektedir.

Ayrıca 1996 yılında tüm Türkiye'de ve 17 Ülkede Ulusal Aşı Günleri (Çocuk Felci Aşılması) gerçekleştirilmiş olup, ilimizde 2 tur aşı uygulaması sonunda 35.700 çocuk aşılanarak % 100'ün üstünde başarı sağlanmıştır. Ayrıca rutin aşılama hizmetlerinde devam etmektedir.

Tiyana konusunda (Türkçe ve başka dillerde) yazılanlardan öne mi olanları kısaca hangileridir?

A - Türkçe olarak yazılanlardan:

a) Kaynaklara dayalı, en derli toplu, dolayısıyla değerli yazı şudur: "Nuran Kara Pilehvaria, Çağlar Boyunca Bor, Niğde Günlüğü, Haziran 1992, yıl 1. sayı 3. s. 25-28".

Uzun olduğu için aktaramıyoruz. Pek çok ayrıntıya kısaca da olsa değiniyor. İlgilenenlerin okumasını öğütleriz.

b) **M. Orhan Bayrak**, Türkiye Tarihi Yerler Kılavuzu, İstanbul, 1982, s. 484-485.

"... Tyana (Kemerhisar). Bor'un 10 km. güneyinde, Kemerhisar bucağındadır. Tuvanuva adlı bir Hitit kentinin kalıntılarıdır. Helenistik, Pers, Roma ve Bizans dönemlerini yaşamıştır. Bu zamanda Tyana adını almıştır. Kızhisar ve Kilisehisar adları ile tanınmaktadır. VIII. yüzyılda İslam ve Hristiyan orduları arasında bir yıkıntıya dönmüştür.

Su kemerleri bir Roma eseridir. Uzaktan su getiren bir su yoluna aittir. Kemerhisar bucağında bulunan birbuçuk km. kadar uzunluğundaki bu kemerler kesme taşlarla yapılmıştır. Yıkıntılar arasında Hitit kalıntıları da bulunmuştur.

c) **İsmail Habib Sevük**, Yurddan Yazılar, İstanbul, 1943.

"Cumhuriyet, 24.05.1936... Niğde. .... Kemerhisar'a vardık. Niğde'ye on kilometrelik bir köy. Eski Tyana şehri burada idi. Romalıların Semiramis Şosesi dedikleri ana cadde bu şehirden geçermiş. Beldenin kaynak suyu jupiter'e adanmıştı. Halife Me'mun'un yeni baştan yaptırıp, halife Mu'tasım'ın Bizans'a kalmasın diye yıktırıldığı bu beldeden hiçbir eser yok. Yalnız eski kutsal su gürbüz gürbüz ağaçlar yaratarak olgun bir ark halinde hala

taze akıyor. Suyun eserini görebilmek için ovanın öte ucundaki son yokuştan geriye doğru bak. Loş, hâki renkli, ıssız ovanın tasalı genişliğini, orta yerinden ikiye ayıran neşeli bir yeşillik gergin gergin ve kıvrak kıvrak uzayıp gidiyor..."

B— Elimizdeki (İtalyanca ya da İtalyancaya çevrilmiş) yabancı kaynaklarda yazılı olanların önemli yerlerini, başkalarına da yararlı olması düşüncesiyle aktarıyoruz:

a) **Turchia, i luoghi delle origini cristiane**, (L. Padovese, A. Dalbesio, O. Granella, F. Aliani), Parma, 1987.

"Eski Tiyana kenti, Kapadokya'da, Niğde ilinde, Kemerhisar (köyü) altında toprak altında gömülü yatmaktadır.

Çok eski olan bu kent, M.Ö. 2. bin yıllarında, Tuvanuva adıyla, bir Hitit krallığının başkenti olmuştur.

Yunan-Roma döneminde, Suriye'ye giden yol üstünde, önemli bir konaklama yeri idi.

Bütün bu eski geçmişinden görülecek bir şeyi kalmamıştır.

Ancak son zamanlarda başlayan kazılar beklenmedik şaşırtıcı buluntular ortaya koyabilir..."

b) Enciclopedia Treccani, 1949

"Tiyana... Torosların eteğinde, "Gülek Boğazı" denilen ünlü geçidin yakınlarında, Lamus ırmağının bir kolu üstünde, verimli bir bölgede ve Küçük Asya ile Suriye arasındaki büyük ulaşım yollarından biri üzerinde bulunuyordu..."

Yunan efsanelerine göre, "Artemis" putunu kaçıran "Oreste ve Pilade"yi buraya dek kovalayan, Toroslar Bölgesi kralı Toante tarafından kurulmuştur.

Bölgenin yazgısını izlemiş olan kentin geçmişi konusunda pek az şey biliyoruz. İran, Kapadokya kraları, Roma yönetimi altında kalmıştır. Kısa bir süre Palmira krallığı eline geçmiş, sonra Aureliano geri almıştır. Diocleziano tarafından yapılan iller düzenlemesi sonucu, 2. Kapadokya bölgesinin başkenti, hristiyan kilisesi düzeninde ise episkoposluk merkezi olmuştur. 708 yıl

Kemerhisar Su kemerleri

İninda Halife Al-Walid I. döneminde Arapların eline geçmiştir... Kente bir "Zeus Asmabaeus" tapınağının ve küçük bir göl yanında bir sıcak su kaynağının bulunduğunu biliyoruz. Bu son bilgilere dayanarak Niğde'nin güney-batısındaki, şimdiki Kemerhisar yanında olduğu saptanmıştır..."c) **Gurney O.R.**. The Hittites, London 1952 (Newyork, 1958).

"(s. 45, 52-53)... En son Hitit kralları, soylarının en eski kral Labarna'stan geldiğini seve seve söylerler... Hitit tarihinin onunla başladığı söylenebilir... Labarna'nın ülkesi küçüktür ama savaşla düşman ülkelerini buyruğu altına alır. Sınırlarını denizlere dek genişletir. Savaştan dönünce oğullarının her biri ülkenin bir yanına gider. Bunlardan birisi de Tuvanuva'ya gider. ... Tuvanuva'nın klasik dönemdeki Tiyana olduğu kesindir...

(... 66) M.Ö. XII yüzyılda çok sayıda küçük devletler ortaya çıkar. Tuvanuva ve Hupisna (Kybistra-Ereğli) bu kent devletler arasındadır... Bu yörenin bir bölgesinde, Kuzey ve Doğusunda, (Tevratta Tubal olarak adı geçen) Tabal birliği vardır ve Tiyana bölgesini kent devletleri bunun bir bölümünü oluşturur...

(s. 182) ... Hurrilerin ülkesinin batısında, tuzlu bölgenin (Tuz Gölü'nün) güney kıyısı ile Toros sıradağları karşısındaki tepeler arasında bir kentler birliği vardır ve bunların da en tanınmış ... Tuvanuva'dır. Burada, bir olasılıkla, bilmediğimiz başka bir ad altında, fırtına tanrısına tapılıyordu çünkü karısı artık "Hebat" değil, "Sahassaras, Huvassanas, Taşimis" gibi adlar altında karşımıza çıkmaktadır. Bölge, görüldüğü kadarıyla, metinle de, Sümer savaş tanrısı "Zapada" adıyla verilen ("ülke kralı" anlamına gelen) Hatti tanrısı, Vurunkatti'nin tapıldığı merkez olmuştur..."

d) **Fiorella Imparati**, I. Hurriti, Firenze, 1964.

"... (Belki de klasik dönemin Hyde'si olan... Tuvanuva'ya (Tiyana'ya) yakın bir yerde bulunan Uda'da "teşub ve Hebat" tapınağı

vardı... (s. 102) "Teşub" tanrıların tanrısı, yıldırım ve fırtına, dolayısıyla yararlı yağmur ve verimliliğin, göğün ve yüksekliklerin tanrısı idi. Onun kutsal hayvanları... gündüz ve geceyi simgeleyen iki boğaydı... Teşub, çoğu kez, ayakta, bu iki boğanın sırtında ya da onların çektiği bir araba üstünde veyahut iki kutsal dağ üstünde ilerler biçimde gösterilmiştir..."

e) **R. Dussaud, Prelydiens, Hittites et Acheens**, Paris, 1953.

"... (s. 30) ... Labarna doğuya yönelir... Tuvanuva'yı (Tiyana'yı) ele geçirir... M.Ö. 2. bindeki Hititlerin tarihi uzun bir çaba sonucu olmuştur.

... Boğazköy'de Tavniya'ya da Tauniya'ya (yani; Tiyana'ya) giden yolun başladığı bir "Dauniya Kapısı" vardı...

(... s. 59).. M.Ö. 1460'ta, Tutkaliya II.. Yeni Hitit Krallığı'nı kurduğunda, Hitit devleti Hattuşaş bölgesiyle "sınırlanmıştı... Kilikya'daki Arzava başkaldırmış ve Tuvanuva'ya (Tiyana'ya) kadar olan bölgeyi eline geçirmişti...

Suppiluliuma (M.Ö. 1395-1358)'nin becerisi sayesinde Hitit İmparatorluğu'nun bütünlüğü sağlandı...

f) **Xenofon (Senofonte), Anabasi**, (İtalyancaya çeviri), Milano, 1964.

"... s. 18... Epiassa'dan ayrılık başlıyor: Kraliçe, Menon ve askerlerinin eşliğinde Kilikya'ya doğru yola çıkar. Saptanan ve izlenecek olan yol en kısa yol olacaktır.

Cyrus ve ordusu Kapadokya içinden geçer. Dört konaklamadan sonra ... gelişmekte ve kalabalık olan Dana kentine varırlar.

Burda üç gün beklerler. Bu arada, saray ailesinin "al boyacı" Megaferne ile onun subayı, önemli bir kişi idam edilir... Bunlar Cyrus'e karşı suikast düzenlemekle suçlanmışlardır.

Dana'dan Kilikya'ya doğru yola çıkılır; ama orasını işgal öngörülmek bir engelle karşılaşır. Yol, dağlar üstündeki çok sarp yerlere tırmanarak çıkmaktadır. Bir pusuya

düşmemek için düzlükte çadırda beklerler...."

g) **Valenio Manfredi, la strada dei diecimila, topografia e geografia dell Oriente di Senofonte**, Milano, 1986.

"... (s. 32)... Büyük İskender Tiyana'ya kuzeyden, genç Cyrus ise batıdan gelmiştir... Cyrus'un karabahı denilen yer Tiyana yakınlarında bulunmaktadır... Dana, Bor'un 5 km. öteside, Niğde yolu üstündeki Kemerhisar dolaylarındaki Tiyana'dır... İstanbul'daki Fransız Arkeoloji Enstitüsü burda kazı yapmaktaydı, ben geçtiğimde (bu yazıyı yazdığım sırada kazı souçlarının yayımlanıp yayımlanmadığını duymadım)...

... Dana'da olan olay konusunda Senofonte (Xenofon) çok kısa bilgi veriyor. Burda üç gün kalmış ve Megaferne adlı ünlü bir İranlı kişiyle bir başka subay idam edilmiştir. Belki Xenofon Cyrus'un neden yolunu değiştirdiğini anlayamamıştır... Onun için tek önemli ayrıntı, Cyrus'un yanında bulunup kendisine karşı gizli den gizliye dolap çeviren iki kişinin ortadan kaldırılması gelmiştir. Oysa, büyük bir olasılıkla, Cyrus, Gülek Boğazı'na girmeden önce, o bölgenin gerçekten tek önemli kentinde konaklamak zorundaydı. Böylece hem adamlarını dindirmiş, hem iki casusu cezalandırıp öbürlerine ders vermiş, hem de eksiklerini tamamlayıp bir saldırı planı hazırlamış olacaktı. Dana, Tahtalı dağları'daki geçitten geçip gelen Kuzey Mezopotamya yol kavşağı üstünde bulunuyordu. Burda, kardeşinin yaptığı hazırlıklar konusunda kendisine haber ulaşabilirdi...

... Neden Büyük İskender'in aynı düzeni izlediği sorusu sorulabilir.... Büyük İskender Xenofon'un "Anabasi" (Onbinlerin Yürüyüşü) adlı yapıtını büyük bir dikkatle okumuştur... Menon'un Kilikya bölgesi kılavuzları olduğu halde, onun kılavuzları yoktu.. Cyrus batıdan geliyordu, İskender ise Kuzeyden; Büyük İskender'in çok iyi dağ birlikleri vardı; bunlarla, işine yarayacak birlikleri tehlikeye at-

madan, bilinmeyen ve yalnızca Xenofon'un yapıtını okumakla belirlenemeyecek tek geçidi ele geçirebilirdi...

(s. 71)... Kemerhisar'da, geçmiş yüzyıllar boyunca kentin yapımında yeniden kullanılmış (sütün, basamak, köşeli mermer ve taş gibi), büyük sayıda, eski kalıntı gördüm...

(s. 72) ... Xenofon'un Dana'sının, ünlü Apollon'un yurdu, Yunan ve Roma dönemindeki Tiyana olduğu konusunda artık kimsenin kuşkusu yoktur. Xenofon'un kentin adını bozarak yazdığı belli...

... Tiyana'nın bulunduğu yer konusunda bir iki söz etmek yerinde olur. Bildiğimiz kadarıyla, M.Ö. XIV. yüzyıldan beri oturan, çok önemli bir yerd. "Tabula Peutingeriana"da gösterilen yer, Mazaca (Kayseri) ve Kızılırmak vadisinden gelen yol ile Batı Anadolu'dan, Sart'tan gelen yol kavşağını elinde tutuyordu. Ayrıca, bütün Konya ovasına ve Gülek Boğazı'na hakimdi. Çukurova (Kilikya) dan ya da Mezopotamya'dan buraya doğru çıkan her işgalci, tepesinde, hakim bir durumda, Tiyana'yı buluyordu...".

h) **Strabon, Geografia**, (italyancaya çeviri), (IV. cilt. XVII. kitap), Milano, 1834.

"... (s. 101) ... Kral Arkelao ölünce, imparator Tiberius (Tiberio) ve Roma Senatosu, Kapadokya'nın bir Roma ili olmasına karar verdiler... Tiyana bölgesinde Tiyana kenti vardı... Bu bölge, Torosların eteğinde, Kilikya kapılarına (Gülek Boğazı'na) doğru bulunur. Gülek Boğazı Kilikya'ya ve Suriye'ye gitmek için en kolay ve en çok geçilen geçittir.

Tiyana bölgesi çoğunluğu verimli bir ovadır. Tiyana kenti de "Semiramis Seti" denilen yer üstünde kurulmuş olup sağlam surları vardır.

Tiyana yakınlarında Castabala'da "Diana Perasia" tapınağı olup buradaki rahibeler, yanık kömür (kızları) üstünde yalınayak gezmelerile ünlüdür.

Kimileri bu tapınak konusunda, "Oreste ve Diana Tauropoli" ile ilgili öyküyü anlatırlar ve "Parasia"

denmesinin, tapınma biçiminin uzak ülkelerden getirildiğini belirtmek için olduğunu söylerler..."

i) Vopiscus Flavius, Storia Augusta, Biografie di Aureliano, di Tacito.

"... Roma imparatoru M. Claudius Tacitus (M.S. 275-276), imparator olduktan kısa bir süre sonra, Küçük Asya'ya gitti, bölgeyi yağmalayan Gotlara karşı ordunun yönetimini eline almak için, onları yendi. Ancak Roma'ya dömek üzere uğradığı Tiyana'da, bir söylene göre, eceliyle, bir söylene göre de, ordu içinde kendisine karşı düzenlenen suikast sonunda öldü (M.s. 276 yılının Mayıs-haziran ayı)..."

J) Giulio Jacopi, Esplorazioni e Studi in Paflagonia e Capadocia, Roma, 1937.

"... (s. 19) ... Kentte, bir olasılıkla Tiyana'dan getirilmiş olan, birkaç arkeolojik değerli kalıntı bulunmaktadır... O dönemde merkez olarak Niğde yoktu..."

... **Bahçeli**, Niğde'nin 17 km. güneyinde ve Tiyana'nın 5. km. kuzeyinde... Burda bir lahdin resmini çektim... Köyün okulunda, tarih öncesi döneme ait iki ... balta ile küre biçiminde bir (dibek/havan) tokmağı bulunmaktadır... yolun 4 km. doğusunda, Adıyaman denilen düzlükte, küçük bir gölün çerçevesinde son zamanlarda oluşmuş değişik yıkıntılar arasında, üstünde bir yazı bulunan, sütun gövdesi vardı...

(s. 25).. Kemerhisar'da (Tiyana'da), okulun yanında bir mezar taşı vardı... Tiyana'nın bugün bile, anıtsal, görkemli kalıntıları ayakta duran, çok güzel, su kemerlerinin tıkanmasını önlemek amacıyla temizlik işlerinde çalışan Vitaliano adlı birisi tarafından, son zamanlarda evlendiği, kendisiyle birlikte, kemerlere bitişik bir yapıda, yalnızca onbeş gün yaşaduktan sonra 65 yaşında, ölen, zavallı eşi, Cize adlı kadına aittir..."

k) Piero Meriggi, Alcuni Monumenti di Kataonia (e precisamente: in Melitene e Tyanitis), Oriens Antiquus, Roma, 1963.

"... (s. 273)... (Hititlerin Tuvanuva'sı) eski Tiyana, Kemerhisar... en eski tepenin (höyüğün) ne durumda olduğunu anlamaya çalıştık. Ancak bu tepe, şu sırada, evlere kaplı, birbirinden ayrı, kesik, önemsiz parçalar durumunda. Burda, bir tepeden, höyükten çok birkaç köşesi dışında, evlerle kaplı geniş bir alan söz konusu..."

... Hitit dönemi, coğrafyası araştırmacılarının dikkati, şimdiye dek, daha çok, özellikle, göze en çok çarpan arkeolojik kalıntıyı oluşturan ünlü kemerlerin bulunduğu Kemerhisar'a çevrilmiştir... Belki akropol de buradaydı...

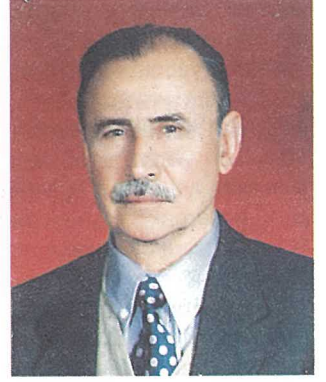
Neyse ki Kemerhisar'da evler eski kentin bulunduğu bölgenin küçük bir bölümünün olduğu yerin üstündeler. Olası bir araştırma-kazi çalışması için geniş, bol alanlar vardır.. çevredeki düzlüğe ulaşan... kıyı bölgeleri saymasakbile..."

Kaynakça:

1. Bittol K. , Hattuşa, Capital of the Hittites, Newyork, Oxford, 1970 (İtalyancaya çeviri: Milano, 1983).
2. Bittel K., Ittiti, Milano, 1977
3. Bittel K. -Nauman R., Boğazköy-Hattuşa, 1931-1939, Stuttgart, 1952.
4. Bosert H. Th., La Tabula Berlin, 1942
5. Bosio L., La Tabula Peutingeriana, Rimini, 1983
6. Cavaigac E., Le probleme hittite, Paris, 1936
7. Cavaigac E., Les Hittitise, Paris, 1932
8. Cumon F., le gouvernement de Cappadoce sous les Flaviens, Bruxelles, 1905.
9. Dussanud R. Prelydiens, Hittitas et Acheens, Paris, 1953.
10. Enciclopedia Treccani, 1949
11. Filostrato, Vita di Apollonio di Tiana, Milano, 1978.

KAYARDI'DA BİR ANI, BİR DERS

Dr. Ethem İlhan Olgay
K.B.B. Uzmanı

Geçenlerde memleketim Niğde'ye ziyarete gittim. Çocukluk anılarımın geçtiği Kayardı bağlarını görmek istedim. Eskiden oralara, patika yollardan, kayalıkları aşarak ancak bir saatte ulaşabiliydik. Şimdi yollar asfaltlanmış. Herhalde meziyetlerimiz asfaltların altında kalmış diye düşünürken bu yollar beni 60 yıl evveline götürdü:

Babam, acıdığından merkebe binmiyor sadece omuzundaki heybeyi ona yüklüyor, yol boyunca gördüğü taşları kenara çekerken, "Yazıktır bir hayvanın veya insanın ayağına takılmasın" diyor.

Bağımıza varıyoruz. Bahçeler dip dibe, komşu ağaçları birbirine sarkıyor. Babam beni komşuya yolluyor, dönerken bizde olmayan TURFANDA KAYISI cinsinin, ağacın altında yığılı olduğunu görüp bir tane alıyorum. Babamın bana doğru geldiğini farkedip, şaşkınlıktan kayısıyı avucumda sıkıyorum. Babam "nedir o" dediğinde durumu anlatıyorum. Babam;

"Hemen onu aldığın yere koy, izinsiz aldığın için haramdır." diyor. Fakat o akşam bir çıkın kayısıyla eve dönüyor. Sarp kayaları aşarak çarşıdan benim için bir çıkın kayısı almış.

"Evladım param vardı, aldım, olmayabilir almazdım. Nefsinize hakim olmayı becerebilirseniz, göreceksiniz ki, kayısıdan da baldan da tatlıdır." diyor.

Babam ağaçlara da evlatları gibi bakardı. Kuruyan bir fidanın dibinde ağladığını görüyordum. Eline aldığı bir meyveyi hayranlıkla, tarifi imkansız bir zevkle seyrederken, heyecanla;

NIĞDE: Kayardı'dan bir görünüm

*Bir Hayvan Veya Bir İnsanın Ayağına
Çakıl Batmasına Kıyamayan
O Güzel Karakteri Koruyabilseydik
Canlara Mal Olan Terör
Bizim Semtimize Hiç Uğrarmıydı?*

"Hey ya Rabbim" diye haykırdığını duyuyordum.

Hemen daldığım o emsalsiz güzel alemde dönüşümüne dönüyorum. Bir fidanın kuruması karşısında gözyaşı döken o karakteri koruyabilseydik; bunca ormanımız böyle yanar, ağaçlarımızı apartman, işhanı yapacağız diye böyle katleder miydik!

Komşunun ağacı altındaki bir tek kayısının izinsiz alınmasından ürperen, o derece haramdan korkan karakterimiz korunsaydı, yolsuzluklarla, haksızlıklarla cemiyetteki güven ve huzur bunca bozulurmuydu, anarşiye-törere bunca zemin hazırlanır mıydı?

En önemlisi, her zamanki ihtişamı tefekkür edebilen, böylece hep hayranlığa, hep sevgiye yatkın, bir hayvanın veya bir insanın ayağına çakıl batmasına kıyamayan o güzel karakteri koruyabilseydik cana malolan terör bizim semtimize uğrar mıydı?

Kainatın en değerli hazinesi olan ve yer yüzünde en çok bizim olan o karakterimizi tahrip edenler, işte terörü de anarşiyi de doğuran, terörün, anarşinin anaları... onları haramları hafife almalarından hemen tanıyabilirsiniz. Kendilerini sülfü zevkleri ile başbaşa bırakıp, yeryüzünün en tatlı meyvasından da tatlı Nefse hakimiyetin lezzetine erişip;

"İki günü bir olan bizden değildir." buyruğuna uyalım, ne terör barınır, ne anarşi. Böylece, layık olduğumuz, insanlık aleminin en önünde şerefle koşarız.

Tüm Niğde'li hemşerilerime en derin saygılarımla...

GÜMRÜK BİRLİĞİ ÜZERİNE SEKTÖREL DIŞ TİCARET ŞİRKETLERİ

Geçen sayıdan devam

İ. Nurhan yÜCE

Mali Analist - SSM

İhracatın düzenlenmesine ve desteklenmesine ilişkin kararın ilgili maddesi gereğince; aynı üretim dalındaki küçük-orta ölçekli firmaların ihracat sektöründe bir organizasyon altında toplanarak dünya pazarlarına açılmalarını, dış ticarete uzmanlaşmalarını ve bu surette daha etkin faaliyet göstermelerini temin üzere oluşturulan firmalara Sektörel Dış ticaret şirketi statüsü verilmektedir.

Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin oluşum koşullarını, niteliklerini ve yasal dayanaklarının şöyle tanımlamak mümkündür.

1. En az 1, en fazla 200 işçi istihdam eden, aynı üretim alanında faaliyet gösteren asgari 10 küçük ve orta ölçekli firmanın bir araya gelmesi gerekmektedir. Yörelinde Sektörel Dış Ticaret Şirketi kurulması için aynı üretim dalında faaliyet gösteren yeterli sayıda firmanın bulunmadığının ilgili meslek kuruluşu tarafından tevsik edilmesi halinde en az 10 firma şartı en az 5 firma olarak uygulanabilecektir.

2. Bir araya gelişin hukuki statüsü Anonim Şirket şeklinde olmak zorundadır.

3. Şirketin öz varlığı (ödenmiş sermaye ve ihtiyatları toplamı) asgari 5 milyar liradan başlmalıdır.

4. Sektörel Dış Ticaret şirketleri, şirketin kurulması ve gelişmesinde yardımcı olmak amacıyla, bünyelerinde (toplam ortak sayısının % 10'unu aşmamak ve SDŞ yönetim ve denetim organlarında SDŞ statüsünün alınmasından itibaren bir yıl süreyle yer almamak kaydıyla) 200 fazla işçi istihdam eden ortak bulundurabilirler.

5. Sektörel Dış Ticaret Şirketinin hiç bir ortağının sermaye payı toplam şirket sermayesinin % 10'undan, 5 firma ile kurulanlarda ise % 20'sinden fazla olmamaktadır.

6. Sektörel Dış Ticaret Şirketleri doğrudan üretimde bulunamazlar ve imalatçı şirketlere iştirak e-

demezler. Ancak ortaklarının faaliyet gösterdiği üretim dalına ait hammadde tedarikinde imalatçı gibi değerlendirilirler.

7. Sektörel Dış Ticaret Şirketi ortaklarının, ihracatının başka bir firma yada organizasyon üzerinden gerçekleştirildiğinin tesbit edilmesi halinde SDŞ yönetim kurulu kararı ile Müsteşarlığa bildirilmesi kaydıyla ortaklığı sona erdirebilir.

8. Kuruluş izni, statü alınması, ortaklık yapısı ile sermayede yapılacak olası değişiklik konusunda Dış Ticaret Müsteşarlığı (İhracat Genel Müdürlüğü) yetkili olup, şirketle ilgili tüm işlemler için müsteşarlığın görüşünün ve onayının alınması gerekmektedir. Ortaklık yapısındaki değişiklikler ile sermayedeki olası artırımlar ayrıca meslek kuruluşlarına da bildirilmesi gerekmektedir.

9. İhraç ürünlerimizin tanıtılması, çeşitlendirilmesi, pazar paylarının artırılması ve yeni pazarlara girebilmesi amacıyla Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Müsteşarlığa sunacakları projelere farklı finansman, pazarlama ve tanıtım destekleri önerilen projelerin ihracat genel müdürlüğünce olumlu bulunması halinde verilebilecektir.

10. Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin hukuki statüsü Resmi Gazetede ilanından sonra yasallık kazanmaktadır.

Görüleceği üzere, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ile küçük ve orta ölçekli işletmelerin Gümrük Birliği rekabetine karşı güçlü birlikler halinde çıkmaları sağlanmaya çalışılmaktadır.

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri üzerinde bu denli detaylı bilgi vermenin nedeni; Niğdeli patates üreticilerinin, Bor Organize Deri Sanayi Bölgesinde yatırım yapacaklar ile halen dericilik işi ile uğraşan imalatçıların, halıcılık ile uğraşanların, gıda imalatçılarının böyle bir organizasyonu kurarak, gümrük birliği karşısında vurgun yemelerini önlemeye yöneliktir. Niğdeli üretici ve imalatçılar böyle bir birlik içerisinde örgütlenmek zorundadırlar.

Bu kısa açıklamalardan sonra biraz da KOBİ'lere tanınan desteklere değinmek istiyorum.

KOBİ Küçük ve Orta Ölçekli işletmelerin teknik danışmanlık, kalite kontrol, kalibrasyon ve ürün geliştirmeye yönelik taleplerini karşılayan ve KOSGEB tarafından da onaylanan yatırım projelerine yatırım teşvik unsurlarının tamamı uygulandığı gibi ayrıca da fon kaynaklarından kredi de verilebilmektedir.

Bu yatırımların kredilendirilebilmesi; bazı koşullara bağlanmıştır.

Örneğin:

1. KOSGEB ile yatırımcı arasında yatırımın bitimini takiben en az 5 yıllık süreyi kapsayan Hazine Müsteşarlığınca uygun görülmüş bir hizmet sözleşmesi yapılması gerekmektedir. Sözleşme, KOSGEB tarafından uygun görülen bir fizibilite raporunun yanısıra gerekli şartları da içermelidir. Sözleşmenin feshi durumunda Müsteşarlık yatırımı incelemeye alır. Gerçekleşme durumuna göre destek unsurlarından kısmen ve tamamen iptal edebilir.

2. Kredilendirilecek yatırımların teşvik belgesine bağlanmış olması zorunludur. Yatırımın teşvik belgesine bağlanabilmesi için toplam sabit yatırım tutarının 10 milyar liranın üzerinde olması gerekmektedir.

3. En çok 100 işçi çalıştıran, gerçek usule göre defter tutan, mevcut sabit yatırım tutarı arsa-bina hariç bilanço net değeri en az 2 milyar lira, en çok 30 milyar lira olan ve imalat sanayi sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'LERİN:

a. Dokuma-giyim-deri-kösele

b. Ana sanayii/yan sanayii ilişkisi içinde yan sanayii niteliğindeki

— Otomotiv

— Makina - İmalat

— Madeni Eşya

— Elektrik -Elektronik

— Elektroteknik

— Lastik-Plastik

— Kimya

— Orman Ürünleri Sanayii

sektörlerinde komple yeni yatırım dışındaki yeni ve kullanılmamış makina ve teçhizat alımları Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu kaynaklarından kredilendirilmektedir.

KOBİ'lerin sadece makina ve teçhizat alımlarının desteklenmesine yönelik olarak verilen bu kre-

dilerde satın alınabilecek makina ve teçhizatın azami tutarı 10 milyar lira olup, bunun da %50'sinin öz kaynaklardan karşılanmış olması gerekmektedir.

Bu krediye aracılık eden bankalar bugün için Halk Bankası ile Vakıflar Bankası olup, bu bankalar ayrıca aynı yatırımcıya kendi kaynaklarından da kredi açabilmektedirler. Fon kaynaklarından desteklenecek yatırım için aracı bankalardan Halk Bankasının kendi kaynaklarından kullandıracağı kredi limiti küçük ölçekli sanayiciler için 25 milyar liraya, orta ölçekli sanayiciler için 50 milyar liraya yükseltilmiştir.

KOBİ yatırımları finansal kiralama şirketleri aracılığı ile de kredilendirilmektedir. Bu kredi koşulundan yararlanabilmek için aracı bankaya başvurması gereken finansal kiralama şirketi yatırımcı ile üzerinde anlaşıldığı asgari 4 yıllık kiralama sözleşmesine ilişkin Müsteşarlığın talep edeceği sair belgeleri beyan etmek zorundadır. Bu tür yatırımlarda asgari özkaynak oranı aranmamaktadır.

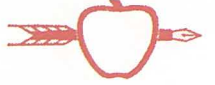
Bu genel açıklamaların değerlendirilmesinden de görüleceği üzere;

artık demode olmuş işletme tekniklerinin bir tarafa bırakılarak, modern işletmecilik tekniklerinin uygulanmasına geçilmesi zarureti doğmuş olmaktadır. Modern işletmeciliğin birinci ilkesi, uluslararası normlarda ve kalitede imalat yapılmasını sağlayacak biçimde işletmelerin bilgi ve makina ile donanımlarını kurlmalarıdır. İkinci ilke küçük işletmelerin örgütlenmeye gitmeleridir. Üçüncü ilke dış dünyaya açılmalarını sağlayacak organizasyonları oluşturmalarıdır.

Gümrük Birliği bir anlamda iç piyasa kaliteli, ucuz ve ileri teknoloji içeren bol çeşitte malın girişi, diğer anlamda da yatırımda hala bakir olan Türkiye'nin ortak dış yatırıma imkan sağlamasıdır diye algılanması gerekir.

Bu açıklamalardan sonra girişimcilerin bir kez daha düşünmelerini ve durum değerlemesi yapmalarını öneririm.

Saygılarımla.

Abdülkadir KÖYLÜ

ŞEHİTLERİMİZE ANIT

Yüce Allah, kutsal kitabımız KUR'AN'da şehitlerin derecelerinin üstünlüğü, ölümsüzlüğü ve Peygamberlerle beraber CENNET'te onurlandırılacaklarını buyurmuşlardır.

İlimiz insanları, Vatan ve Millet savunmasında dün ve bugün bütün illerimiz insanları gibi cansiperane görev yapmışlardır. Bu kutsal görevde şehit düşen Vatan Evlatları ile gurur duyarken, onlara layık olmaya kesin kararlı olduğumuzu bir defa daha yineleriz.

Değerli Hemşehrilerim,

Sizlere bu konuda yapmış olduğum araştırmanın sonucu bulduğum, çok önemli bir belgeyi sonuyorum.

Belge, Tercüman Gazetesi'nin 9 Ocak 1975 tarihli sayısının GÜN İÇİNDE TARİH sütununda, değerli Tarihçi: Reşat Ekrem KOÇU'nun yazdığı NİĞDE'DE BİR ANIT başlıklı yazıdır. Aynen aşağıya alıyorum.

"NİĞDE'DE BİR ANIT"

"Öncelikle Niğdelilere sasleneyim, Ethem Onbaşının adını duyduunuz mu?.. Ve onun anası, Kınduracı Hasan Ustanın dul zevcesi Ümmi kadın halk ozanı Şöhret Hanımın adını duyduunuz mu?.. Niğde'nin bir köşeciğinde bu ana oğulun adına bir küçük anıt var mı?.. Onları rahmetle andıracak bir kitabecik?

Ethem onbaşı meşum Balkan Harbinde Kırkkilise (Kırklareli) muharebesinde şehit olmuştu ve ümmi halk ozan Şöhret Hanım şehit oğlu için şu ağıdı (mersiyeyi) söylemişti:

Mektup salsam Kırkkilise önüne
Varsa değse Etem'imine eline
Ayrılığın zorluğunu bilseydim
Sarılırdım zülfünün teline.
Azrail geldi ocağıma dikildi
Yiğit Ethem çorap gibi söküldü
Anasının beli boynu büküldü
Şehit oğlum şan vermiştir iline.

Bir delikanlı bilhassa bir dul ana tarafından kolay mı yetiştirilir? El örgüsü çorap ne emekle vücut bulur da ne kolay sökülür, yok olur. Şöhret Hanım ağıdında ne kadar bakir bir şiir motifi kullanmıştır.

NASIL ŞEHİT OLDU

Şimdi Ethem Onbaşının nasıl şehit olduğunu izleyelim, hem bir Bulgar Subayın ağzından:

Sayıcı çok üstün Bulgar Birlikleri, şafak sökerken TÜRK ileri siperlerine saldırmıştı, fakat ilk atılışında ağır

kayıp vererek geri çekildiler. Fakat en ileri bir siperde nihayet ancak dört Türk neferi (askeri) kalmıştı. Bu döndünde üçü düştü, yalnız tek tüfek düşman birliğini beş dakikadan fazla tuttu. Bir kurşun boğazını deldi, bir kurşun da tetik çeken sağ elini parçaladı.

Ve nihayet siper Bulgarların eline geçti.

Siperin son müdafii uzun boylu, kara yağız bir delikanlı idi. Gözlerini açtı ve yarasını sarmak isteyen, Türkçe bilen Bulgar Subayı ile şöyle konuştu:

— Kimsiniz?

— Bulgarız..

— Yaramı düşmana sardırılmam.

Gözleri kapalı, ve "SU.." diye mırıldandı... Subay matrasını uzattı fakat asker Bulgar Subayını derhal hatırladı;

— İstemem... dedi ve bu sefer bir daha açmamak üzere gözlerini kapadı.

İnsanlık duyguları için milliyet ayrılığının hiç önemi yoktur. Bulgar Subayı ölüyü hürmetle selamladı ve onu daha yakından tanımak için boynunda asılı olan künyesini açıp okudu: Niğdeli 1309 (1893-1894) doğumlu Hasan oğlu Ethem.

Ayrılığın zorluğunu bilseydim.

Sarılırdım zülfünün teline

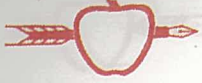
Elbet ki Kırklareli'nde Ethem'in bir kabri yoktur ama,

Niğde'de anıtı nerde?..."

Evet hemşehrilerim gecikmiş olsak dahi, Ethem Onbaşının şahsında, tarihin derinliklerinden bugüne kadar tesbit edebileceğimiz şehitlerimizin ve Şöhret Ana'nın şahsına şehit analarımızın anısına bu üstün dereceli insanlarımızı her zaman anmamıza sebep olacak anıtın hazırlıklarına en kısa zamanda başlayalım.

Vatan ve Millet için şehit olan bu yüce insanlarımızın isimlerini kuşaktan kuşağa taşımak, unutmamak her an FATİHA ile anmak amacıyla, Valliğimiz, Belediyemiz ve Vakfımız öncülüğünde bütün Niğde'lilerin katkısı ile il merkezimizin seçkin bir yerine şehitlerimize yaraşır bir anıtın yapılması bu ölümsüz insalarımız için ilk görevimiz olmalıdır. Bütün varlığımız onlarla beraber, RUHLARI ŞAD OLSUN.

Bu konuda 9 Ocak 1975 tarihinde hemfikir olduğumuz Merhum Celâlettin DEMİRAY'ı ve Recai NAĞBİOĞLU'nu rahmetle anarım.

NİĞDE İLİ NÜFUSUNA KAYITLI 1991 YILINDAN BU YANA ŞEHİTLERİMİZİN LİSTESİ

S.No	Rütbesi	Adı Soyadı	Şehadet Tarihi
01	J. Er	Doğan DEMİR	14 Mart 1991
02	J. Kd.Üstgm.	Ruhi AKSOY	08 Mayıs 1991
03	J. Er	Erdal ÇOBAN	04 Ağustos 1991
04	J. Er	Yüksel KABACA	04 Ağustos 1991
05	J. Er	Mustafa AVCI	19 Ağustos 1991
06	J. Er	Şahin YILMAZ	10 Eylül 1991
07	J. Er	Davut YILMAZ (YILDIZ)	07 Ekim 1991
08	J. Er	Erdal ÜNLÜ	23 Ekim 1991
09	J. Kom. Çvş.	Oktay ÖNDER	13 Nisan 1992
10	Pol. Mem.	E. Edip SALMAN	03 Şubat 1992
11	Pol. Mem.	Özer ÖZKAYA	06 Şubat 1992
12	P. Çvş.	İhsan YARIMKULAK	04 Mayıs 1992
13	Uzm. J. Çvş.	Şahin TEKİN	26 Eylül 1992
14	J. Kom. Onb.	Sedat ÇELİK	12 Ekim 1992
15	J. Kom. Er.	Sami (Sedat) DURUKAN	30 Mayıs 1993
16	J. Er.	Cemal ÖZCAN	02 Temmuz 1993
17	J. Onb.	Hacı Mehmet TUNCER	31 Temmuz 1993
18	J. Er.	Nisani CERAN	02 Ağustos 1993
19	J. Er	Okay ERBİLGİN	07 Ağustos 1993
20	J. Er	Zekayi ÇAMUR	15 Eylül 1993
21	J. Onb.	Yılmaz GÖKÇEN	15 Eylül 1993
22	Pol. Mem.	Ayhan ATLI	14 Kasım 1993
23	J. Er.	Cafer EROĞLU	22 Kasım 1993
24	P.Uzm.Onb.	Yıldıray KILINÇ	02 Şubat 1994
25	P. Er.	Halil GELEN	07 Mart 1994
26	P.Kom.Onb.	Musa KARTAL	14 Nisan 1994
27	P. Kom.Er	Abdulkadir TANIK	13 Mayıs 1994
28	J. Kom.Onb.	Halil İbrahim KORKMAZ	23 Haziran 1994
29	J. Onb.	Ramazan TEKE	29 Temmuz 1994
30	P. Çvş.	Erol Faruk URASLI	14 Ağustos 1994
31	J. Kom. Çvş.	Aşır KESKİN	03 Eylül 1994
32	P. Uzm. Çvş.	Mahir TÜFEKÇİ	13 Eylül 1994
33	P.Er.	Mehmet SEZGİN	28 Eylül 1994
34	J. Uzm. Onb.	Tayfun ÖZAKSOY	03 Ekim 1994
35	J. Onb.	Nuri DAYAN	09 Ekim 1994
36	Pol. Mem.	Bayram AKSOY	21 Aralık 1994
37	J. Kom.Yzb.	M. Nazım DİNÇER	22 Şubat 1995
38	J. Er	Ahmet SALTİK	18 Mart 1995
39	J. Kd. Çvş.	Burhan GÜRKAN	06 Haziran 1995
40	J. Er	Ferhat ATLI	09 Haziran 1995
41	P. Kom. Er	Ayhan ARIKAN	08 Temmuz 1995
42	J. Kom. Er	Halil YILDIRIM	03 Ağustos 1995
43	P. Kom. Onb.	Bayram KIZILTAN	09 Eylül 1995
44	P. Kom. Onb.	Savaş TEMURTAŞ	10 Eylül 1995
45	J. Kd. Çvş.	Erdal SONGUR	13 Eylül 1995
46	P. Kd. Üstgm.	Murat ERDEM	16 Eylül 1995
47	Pol. Mem.	Serdar ULUSOY	18 Eylül 1995
48	P. Kom. Er	Adem KELEŞ	24 Eylül 1995
49	J. Er.	Eyüp DEMİRTAŞ	29 Ekim 1995
50	J. Er.	Salim ERTEN	16 Kasım 1995
51	Ulş. Er.	Faruk EREN	29 Haziran 1996
52	J. Kom. Er.	Adem DÖNEN	15 Temmuz 1996
53	J. Er	Ayhan KARAGÖZ	23 Temmuz 1996
54	P. Er.	Murat AKAR	13 Eylül 1996
55	Pol. Mem.	Murat ŞENGÜL	09 Kasım 1996
56	Pol. Mem.	Hamza BAYKAN	15 Kasım 1996
57	J. Kom. Onb.	Mehmet KAYAHAN	28 Kasım 1996

DARÜ'L-PEHLİVANIYE'DEN İLİM ADAMLARIMIZ

Prof. Dr. Ahmet Muhittin Özenç

23.10.1947 tarihinde İzmir'in Çeşme İlçesinde dünyaya geldi. Babası Havaizadelerden Durmuş Özenç, annesi Nalbatzadelerden Sabahat (Şenol) Özenç'tir. Babası Durmuş Özenç uzun yıllar Bor ve Niğde'de Tapu Sicil Muhafızlığı yaptıktan sonra 1964 yılında tayin olduğu Çankaya Tapu Sicil Muhafızlığından 1972 yılında emekli olmuş, 4 Ağustos 1992 tarihinde Ankara'da vefat etmiştir.

Ahmet M. Özenç ilk, orta ve lise eğitimini Niğde'de yaptı. 1954 yılında Niğde 23 Nisan ilkokulunda başlayan ilk okul öğrenimini 1959 yılında tamamladı. Aynı yıl Niğde Lisesi Orta Kısımına başladı ve 1964-1965 döneminde Niğde Lisesinden mezun oldu.

1965 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde başladığı 7 yıllık Tıp Fakültesi Eğitim programını 1972 yılı Temmuz ayında tamamlayarak Tıp Doktoru Diplomasını aldı. Aynı yıl Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalının açtığı asistanlık sınavını kazanarak Genel Cerrahi Uzmanlık eğitimine başladı. Beş yıllık uzmanlık eğitimini 1977 Ekim ayında tamamlayarak Genel Cerrahi Uzmanı oldu. Uzmanlık eğitimi sırasında 1975 yılının Temmuz-Ekim ayları arasında kısa süre askerlik eğitimini yaptı. Genel Cerrahi Uzmanlığını aldıktan hemen sonra yine aynı Klinikte Öğretim Görevlisi olarak görevlendirildi. Kasım 1982 Genel Cerrahi Dalında Doçentlik ve Eylül 1988'de Profesörlük ünvanını kazandı.

BAŞARILI İŞ ADAMLARIMIZ ANADOLU (NİĞDE) KAPLANLARI

Kemal AKMAN

Kırk yıla yaklaşan çok başarılı bir meslek hayatı olan değerli hemşerimiz Sayın Kemal AKMAN, 1929 yılında Niğdemizin Tepeyran (Yenice) Mahallesi, Kışla Sokakta dünyaya geldi. Babası Öksüzoğullarından Ali Bey, annesi Bakırcılardan Zeliha Hanımdır.

Evlili ve üç çocuk babası olan Kemal AKMAN ilkokulu Niğde Sakarya ilkokulunda, ortaokulu Niğde Atatürk Ortaokulunda bitirdi. Niğdemizde o zamanlar lise olmadığından lise öğrenimini Ankara'da, yüksek öğrenimini de Yıldız Üniversitesi Harita Kadastro Mühendisliği Bölümünde tamamladı.

Kırk yıla yaklaşan meslek hayatı başarıları geçti. Öncelikle İller Bankasına 400'ü aşkın büyüklükte küçük şehir ve kasabalarımızın halihazır haritasını yaptı. Ayrıca muhtelif resmi daire, kurum ve kuruluşlara imar uygulamaları, baraj etütleri ve haritaları, yol etüt ve haritaları, tünel etüt ve harita hizmetleri, elektrik enerji nakil hatları, fotogrametrik harita alınmasına esas nirengi tesisleri vb. işler yaptı.

Müteahhitlik hizmetleri arasında Niğde'li hemşerilerimizin ısrarları üzerine teşebbüs halinde ve

Prof. Dr. Ahmet M. Özenç 1987 yılında Londra'da St. Stephen's Hospital'da bir süre misafir öğretim üyesi olarak Prof. Dr. C. Wastell'in yanında çalıştı. 1987 ve 1989 yıllarında "British Council" tarafından İngilterede düzenlenen "Karaciğer, Safra Yolları ve Pankreas Cerrahisi" ile ilgili kurslara katılarak bu konularla ilgili bilgili ve deneyimini artırdı.

Prof. Dr. Ahmet M. Özenç Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde değişik yıllarda Yardımcı Doçent ve Profesör temsilcisi olarak Fakülte Kurulu ve Fakülte Yönetim Kurullarında görev yapmıştır. Halen Hacettepe Üniversitesi Yönetim Kurulu üyesidir.

Dr. Özenç Ankara Cerrahi Derneği, Ulusal Cerrahi Derneği, Gastroentoloji Derneği, Türk Kanser Araştırma Kurumu, Karaciğer Hastalıkları Araştırma Derneği üyesidir. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyeleri Dayanışma Derneğinin Kurucu Üyesi ve Başkanıdır. Başkent Niğde Vakfının Kurucu Üyelerindedir.

Dr. Özenç'in Genel Cerrahi Anabilim Dalı ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yayınlanmış 70 kadar bilimsel yayını mevcuttur.

Evlili ve iki çocuk babası olan değerli ilim adamımızın başarılarının devamını dileriz.

fakat ortada kalmış olan Niğde Meyve Suyu NİMSA yönetim kurulu başkanlığını ücretsiz olarak üstlenerek NİMSA'nın gerek fabrikanın tamamlanmasını ve gerekse işletmeye geçmesini sağladı.

Üniversite tahsilini tamamlayıp yurda dönen büyük oğlu Ali Akman ile birlikte ihracat işlerine yönelerek meslek hayatını rölantiye aldı. İhracat işleri yanında meyve suyu ve konsantresi imalatı için üretim sanayiine yöneldi. Bu düşünce ile 1984'de ERSU Meyve Suyu, 1990'da Golden Meyve Suyu, 1993'de MORELLO Meyve Suyu fabrikalarını tesis ve inşa ederek işletmeye soktu.

Halen memleketimiz Niğde'de NİMSA'dan sonra ikinci bir meyve suyu (AKSU) fabrikasını inşa ederek işletmeye geçirme durumundadır.

Sanayi dışında otomotiv, otelcilik, turizmde seyahat acetalığı gibi işleri ile gerek Niğdemize, gerekse ülkemize büyük hizmetler vermektedir.

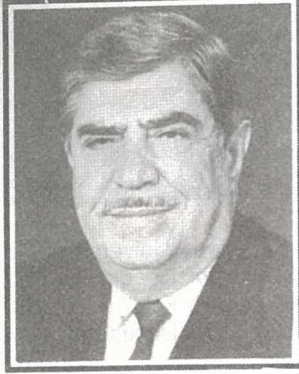
Niğde ve ülke size minnettardır. Başarılarınızın daim olması dileğiyle...

KAYBETTİĞİMİZ DEĞERLER

Haydar ÖZALP (1924-1996)

Niğdemiz ve T.B.M.M. nin Haydar Ağası Gümrük ve Tekel eski Bakanı değerli hemşerimiz Niğde eski milletvekili Haydar ÖZALP 5 Eylül 1924 (1340) de Kadızadelerden Nurettin Bey ile Mahiye Hanımın oğulları olarak Bor-Bahçeli de dünyaya geldi.

İlkokulu Bor'da, Orta okul ve Liseyi Konya'da bitirdi. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinden mezun olan değerli hemşerimiz, Niğde'de de bir süre Zirai Mücadele Müdürü olarak görev yaptı.

Bor Belediye Başkanlığı ile birlikte politika ile tanışan Haydar ÖZALP, 6 dönem Niğde milletvekilliği yaparak kırılması güç bir rekora imzasını attı.

1971-1973 yılları arasında Gümrük ve Tekel Bakanlığı yaparak gerek ülkemize, gerekse Niğde'mize hizmet etti ve birçok değerli eserler kazandırdı.

CENGAVER UZ (1945- 1996)

Vakfımızın bugünlere gelmesinde, gelişip büyümesinde maddi-manevi tüm gücünü harcayan, verilen her görevi büyük bir özveriyle, canla başla yapan değerli hemşerimizi rahmet ve şükranla anıyoruz.

Müteşebbis heyette, kurucular kurulunda, yönetim kurulunda hep o vardı. Vakfımıza üye buldu, para topladı, toplantılar ve geceler düzenledi. O vakfımızın en sakin ama en çalışkan ve en sadık üyesiydi. Bor, Niğde, Ulukışla, Çamardı demeden tüm Niğde'liler bir çatı altında toplansınlar, büyüsünler, güçlensinler ve tek bir yumruk olsunlar istedi. Tüm gücünü de buna harcadı.

Vakfımızın Cengaveri, biricik kardeşimiz, değerli dostumuz Cengaverimiz Ethem Ağalardan Mehmet Azmi Bey'le Rahime Hanımın oğlu olarak 10 Kasım 1945 de Bor'un Başpınar mahallesinde dünyaya geldi. İlkokulu Bor 29 Ekim İlkokulunda bitirdi. Orta ve Lise öğrenimini Niğde de tamamladı. 1968 yılında Ankara İktisadi ve Ticari ilimler Akademisinden mezun oldu. 30 yıla yaklaşan kamu görevini Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğünde ünite müdürü olarak noktaladı.

İçten dostluğu, yardımseverliği, cömertliği, dürüstlüğü, mütevaziliği ve sayılmayacak kadar çok mükemmel özellikleriyle can dostumuz, biricik arkadaşımız sevgili Cengaver'imize Allah'tan rahmet diliyor, değerli ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

İLDEN HABERLER

YILIN YÖNETİCİSİ

Ulukışla Kaymakamı Hasan Basri Güzeloğlu, "1996 Yılın İdarecisi Vefik Kitapçığı Hizmet Ödülü"ne layık görülerek yılın başarılı yöneticisi seçilmiştir.

Kendilerini kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

BOR'DA 7 BİN YILLIK EV GÜN İŞİĞINA ÇIKARILDI.

Alper ÖZDAMAR

Bor ilçemize bağlı Bahçeli kasabamız da, Köşk höyük kazılarında, kalkolitik çağa ait bir ev gün ışığına çıkarıldı. A. Ü. Dil Tarih Coğrafya Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Aliye ÖZTAN başkanlığında yürütülen kazılarda M.Ö. 5 binci yılda Kalkolitik çağda yapıldığı belirlenen bir ev bulundu. 6 metre karelik evin önünde boynuzlu kapağı olan bir tandır ve çocuk mezarları yer alıyor. Evin içinde ise seramik kabartmalı ana tanrıça Kubaba heykelcilikleri, oksidenden yapılmış mızrak uçları, kemikler ve süs eşyaları bulundu. Doç. Dr. ÖZTAN ağaç ve toprak parçalarından yapılmış evde, tavan dışında çok az tahribat olduğunu onarım çalışmalarının 15 günde tamamlanacağını bildirdi.

VAKFIMIZDAN HABERLER

BAHA TEKSTİL MARKA OLUŞTURUYOR

Niğde üretim tesislerinin boya ve baskı bölümünün kuruluş çalışmalarını tamamlayan BAHA TEKSTİL Almanya'da triko koleksiyonu oluştururken, Amerikan pazarına girmek için çalışmalarını sürdürüyor.

BAHA TEKSTİL yurt için olduğu kadar uluslararası fuar organizasyonlarını da yakından takip ediyor. Amerika'da Cotto and Beyond şirketine de ortak olduklarını ve bu sayede Amerika'daki fuarları da takip etme olanağı bulduklarını belirten şirket yetkilileri, "1988 yılında faaliyete başladıklarını ve Almanya, Belçika, Hollanda ve İsviçre'ye ihracat yaptıklarını ve Amerika pazarına girmek için de çaba harcadıklarını ifade etmişlerdir.

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ BAŞKANI NAIL GÜRELİ NİĞDE'DE "TOPLUM VE MEDYA" KONULU BİR KONFERANS VERDİ

Niğde Üniversitesince organize edilen konferansa Vali Adil Yazar, Belediye Başkanı A.Öğuz Özmen, Rektör Prof. Dr. Ramazan Taşdurmaz ve Niğde Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Ali Osman Sayın katılmışlar ve Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Sayın Nail Gürelî'ye ziyaretlerinin anısına bir şilt vermişlerdir.

NİĞDE ÜNİVERSİTESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ULUSAL VE ULUSLARARASI İKİ ÖDÜL KAZANDI

Niğde Üniversitesi çok sesli korusu Şef. Prof. Dr. Muzaffer ARIKAN yönetiminde hazırlandığı ve Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL'in himayelerinde düzenlenen "I. Ulusal ve Uluslararası Çok Sesli Korolar Yarışmasında" uluslararası bölümünde 3. olurken, ulusal bölümde 2. lik ödülünü aldı.

NİĞDE'DE "GENÇ KARDELEN DERGİSİ" ADLI YENİ BİR DERGİ YAYIN HAYATINA KATILDI

Niğde Üniversitesi öğrencilerinin koordine ettiği kültür, sanat, ve edebiyat ağırlıklı olan derginin 3. sayısı çıktı. Ayrıca dergi "Niğde'de Üniversite" isimli aktualite, haber ve mizah eki vermektedir. Genç Kardelen Dergisi'ni kutluyor başarılarının devamını diliyoruz.

NİĞDE KALESİ VE SAAT KULESİ İLGİSİZLİK NEDENİYLE ÇÖKÜYOR AK MEDRESE İSE KADERİNE TERKEDİLMİŞ

Niğde ve sorunlarına duyarlı Niğde HAMLE GAZETESİ'nde Sayın Ahmet ÖNCÜ'nün büyük titizlikle kaleme aldığı yazıda Niğde'mizin simgesi olan saat kulesi ve Niğde Kalesinin tavanının çökmek üzere olduğu, Ak Medresenin ise kaderine terk olduğu ifade edilmekte ve başta yerel yönetimler olmak üzere ilgililer göreve davet edilmektedir. Sn. Ahmet ÖNCÜ'ye bizde katılıyor ve ata yadigarı eserlerimize herkesi sahip çıkmaya davet ediyoruz.

BAŞKENT NİĞDE VAKFINA BURS VEREN HEMŞEHRİLER

1- Ali Ulvi ARIKAN	6 Bursa
2- Kemal AKMAN	4 Bursa
3- Sedat EREM (Anne ve babası adına)	2 Bursa
4- Muzaffer GÖRÜRGÖZ	2 Bursa
5- Ali KURTARAN	4 Bursa
6- Yavuz DEMİRTAŞ	1 Bursa
7- Ali Osman SAYIN	1 Bursa
8- Hasan İKİZOĞLU	1 Bursa
9- Tahsin KİTAPÇI	1 Bursa
10- Hüseyin ÇELİK	1 Bursa
11- Nezahat ÇELİK	1 Bursa
12- Cemal Cem ÇELİK	1 Bursa
13- Cemil DERELİOĞLU	3 Bursa
14- Mehmet KILINÇ	1 Bursa
15- Cafer Tayyar SADIKLAR	1 Bursa
16- Hürrem KUBALI	1 Bursa
17- Ali DEMİR	3 Bursa
18- İsmail GÖKSEL	1 Bursa
19- Kadir GÖKSEL	1 Bursa
20- Hasan Hüseyin GÜLERMAN	1 Bursa
21- Muzaffer KAYGIN	3 Bursa
22- Hüseyin BEKTAŞ	3 Bursa
23- Naci ŞİRİ	2 Bursa
24- Burhan KOZAN	2 Bursa

25- Müslüm YILMAZ	2 Bursa
26- Ruhi YAMANER	1 Bursa
27- Ayşe ESEN	1 Bursa
28- Bülent ESEN	1 Bursa
29- Mehmet E. Arısoy	1 Bursa
30- Kudret AYHAN	2 Bursa
31-Erdal GÜRSEL	2 Bursa

(Annesi Müzeyyen GÜRSEL adına)

20 Öğrenciye BURS

1996-1997 öğretim yılında ULUKIŞLA YAR-DIMLAŞMA DERNEĞİ Ulukışla'lı 20 Yüksek Öğrenim Öğrencisine EĞİTİM BURSU vermektedir.

Burs sayısının ve ödenen burs tutarının yükselmesi yolunda katkıların artmasını bekliyor, katkılarından dolayı hemşehrilerimize teşekkür ediyoruz.

Katkıda Bulunanlar

Osman URAS	6 Öğrenci
Muzaffer GÖRÜRGÖZ	2 Öğrenci
Cengiz KARACA	2 Öğrenci
Mustafa DURU	2 Öğrenci
Prof. Dr. Hazım GÖKCEN (Muzaffer Gökçen adına)	1 Öğrenci
Halil ERKMAN	1 Öğrenci
Kemal ERDAĞ (H. Ahmet ERDAĞ adına)	1 Öğrenci

Ulukışla Yardımlaşma Derneği

VAKIF ÜYESİ HEMŞEHRİLERİMİZ BAZI MÜESSESELERDE ÖZEL İNDİRİMDEN YARARLANACAKTIR

Vakfımız üyeleri yeni dağıtmaya başladığımız "VAKIF ÜYE KARTI" ile özel indirimden yararlanıyor.

Üyelerimize indirim sağlayan müesseseler:

• SEVGİ HASTANESİ Tunus caddesi No:28 Kavaklıdere Tel: 419 44 44	<i>İndirim % 10</i>
• FOTON SİSTEM (Radyoterapi, Röntgen, Ultrason, Mamografi kemik dansitometri, anjiyo) Tunus Caddesi No: 37 Kavaklıdere Tel: 425 62 59 - 425 63 08	<i>İndirim % 30</i>
• Diş Hekimi Gülnur KARAKURT Anafartalar Caddesi No: 77/20 Ulus Tel: 324 59 19	<i>İndirim % 30</i>
• Dr. İlhan OLGAY (K.B.B. Uzmanı) Anafartalar Caddesi No: 77/2 Ulus Tel: 324 59 13	<i>İndirim % 30</i>
• DENT - ORAL (Diş Tedavi Merkezi) Nenehatun Caddesi No: 71/2 G.O.P. Tel: 446 91 27 - 446 89 44	<i>İndirim % 20</i>
• Dt. Oğuz MENGİ Cihan sokak, Özbayrak İşhanı No: 1)20 4. Kat Tel: 230 20 04	<i>İndirim % 20</i>
• STÜDYO-Ç (Fotoğraf Lab.) 7. Cadde (Akçabat Cad.) No:70 Bahçelievler Tel: 212 18 39	<i>İndirim % 20</i>
• ÖZBAKİLER GİYİM 3. Cadde No: 47 Bahçelievler Tel: 222 55 89	<i>Peşinde % 20 Taksitte % 10</i>
• NURHAN İÇ GİYİM Atatürk bulvarı Meşrutiyet Girişi, Kök Çarşısı No: 121/93 Kızılay Tel: 418 20 53	<i>İndirim % 20</i>
• SELVİLER MANİFATURA - MEFRUŞAT İzmir caddesi No: 24/A Kızılay Tel: 425 29 28 - 418 90 37	<i>İndirim % 10</i>
• ZAFER DERSHANESİ Ziya Gökalp Caddesi No: 14 Kat: 1 Kızılay Tel: 433 17 15 - 433 36 43	<i>İndirim % 20</i>
• ÖZLEM DERSHANESİ Necatibey Caddesi Yeşilirmak Sokak No: 12 Kat: 3 Tel: 230 33 38 - 232 30 36	<i>İndirim % 20</i>
• ÇAĞDAŞ REKLAMCILIK TİCARET (Şilt, Plaket, Alüminyum Tabela, Serigrafik Baskı İşleri, Bayrak - Flama İmalatı, Madalyon) Necatibey Caddesi Güneşli Pasajı Alt Kat No: 16/7-12 Sıhhiye Tel: 229 26 29 - 229 30 05	<i>İndirim % 20</i>
• SELÇUK OPTİK ve SAAT Namık Kemal Mah. Kumrular sokak No:4/C Kızılay Tel: 425 10 93	<i>İndirim % 20</i>

BİRKO A.Ş. FABRİKALARI NIĞDE

Elinize Gelen Fırsat, Evinize Gelen Fırsat.

Yaşanan Heryerde HALI'DA ÖNCÜ

- ✓ Kalitesiyle,
- ✓ Renkleriyle,
- ✓ Desenleriyle,
- ✓ Teknolojisiyle...

Sizin İçin;

KOYUNLU
Yünlü Yürüklü Halı

133 YILL

I.C. ZİRAAT BANKASI

Ziraat siz bir Türkiye d s n lemez